

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kunnallislain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Hallintomenettelylain säännöksiä esteellisyydestä ehdotetaan eräin tarpeellisin poikkeuksin sovellettaviksi kunnallishallinnossa. Kuntien taloutta koskevia säännöksiä muutettaisiin vastaamaan muuttuneiden raha- ja pääomamarkkinoiden kuntien rahoituksen hoidolle asettamia uusia vaatimuksia. Lisäksi lakiin ehdotetaan eräitä lähinnä teknisiä tarkistuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan hetken jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Tilintarkastajien vaalikelpoisuutta koskeva muutos on kuitenkin tarkoitus saattaa voimaan vasta lain vahvistamista seuraavan vaalikauden alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kunnallishallintoon kohdistuvaa valtionvalvontaa on pyritty lieventämään rajoittamalla velvollisuutta alistaa tietyt kunnallisen viranomaisen päätökset valtion viranomaisen vahvistettavaksi tai hankkia tältä hyväksyminen tietyille päätöksille tai järjestelyille. Jatkoksi tälle kehitykselle kunnallislaista (953/76) ehdotetaan kumottavaksi säännökset määrätarkoitukseen lahjana tai testamentin nojalla saadun omaisuuden muuhun tarkoitukseen käyttämisestä tai luovuttamista koskevan päätöksen alistamisesta vahvistettavaksi (87 § 3 mom. ja 88 §). Edelleen ehdotetaan kumottavaksi säännökset, jotka koskevat hyväksymisen hankkimista yhteislautakunta- tai -johtokuntajärjestelylle sekä kunnanjohtajan viran perustamisen lykkäämiselle tai viran pitämiseksi sivuvirkana (104 § 2 mom. ja 153 §).

Hallintomenettelylain (598/82) säännökset eroavat eräissä kohdin siitä, mitä kunnallishallinnossa on kunnallislain nojalla voimassa. On kuitenkin pyrittävä siihen, että hallintomenet-

telylakia yleislakina voitaisiin myös kunnallishallinnossa soveltaa mahdollisimman laajalti. Tässä tarkoituksessa kunnallislain säännökset esteellisyydestä ja eräiltä osin vaalikelpoisuudesta (92 § 2 mom. ja 123 § 2 mom.) olisi saatettava hallintomenettelylain säännöksiin sopeutuviksi. Näin edellytettiin jo kunnallislakia valmisteltaessa, jolloin hallintomenettelylain valmistelu oli vireillä. Hallintomenettelylain esteellisyyttä koskevat säännökset eivät kuitenkaan sovellu sellaisinaan kunnallishallinnossa noudatettaviksi, vaan niistä on eräissä kohdin poikettava (25 §, 75 § 3 mom. ja 134 § 1 mom.).

Ne muut muutokset, jotka kunnallislakiin olisi tehtävä, koskevat ensiksi luottamushenkilön tai viranhaltijan virheellistä menettelyä ja toimesta tai virantoimituksesta pidättämistä (24 § 2 mom. ja 77 §), asioiden esittelyä (27 § 1 mom.), kokouksen julkisuutta, pöytäkirjaa sekä kunnan ilmoituksia ja toimituskirjoja (30—34 § ja 61 § 2 mom.). Näihin säännöksiin ehdotetaan selventäviä ja menettelyä käytännössä helpottavia tarkistuksia, minkä ohessa

säännökset eräiltä osin sijoitettaisiin lakiin toisin kuin nyt.

Säännöksiä kunnanhallituksen ja lautakunnan toimivallan siirtämisestä olisi selvennettävä (61 § 1 mom. ja uusi 71 a §), samoin kuin säännöstöä esitysten ja lausuntojen toimittamisesta perille kunnanhallituksen välityksin (65 §). Lautakuntiin olisi voitava asettaa jaostoja käsittelemään myös kunnan eri osa-alueita koskevia lautakunnan asioita, ja tällaisiin jaostoihin tulisi voida valita lisäjäseniä, joiden toimi rajoittuisi jäsenyyteen jaostoissa (71 §).

Tilapäisten viranhaltijoiden asemaa koskeviin säännöksiin (74 § 2 mom.) ehdotetaan tarkistuksia.

Kunnallistaloutta koskevassa luvussa ehdotetaan muun muassa säännöksiä lainanotosta (87 §) sekä lainanoton ja lyhennysten budjetoinnista (80 §) muutettaviksi vastaamaan muuttuneiden raha- ja pääomamarkkinoiden kuntien rahoituksen hoidolle asettamia uusia vaatimuksia.

Raha- ja laskentatointa, tilinpäätöstä, tilintarkastusta ja tilintarkastajien muistutuksia koskeviin säännöksiin olisi myös tehtävä muutoksia. Tilinpäätöksen laatimiselle olisi asetettava määräaika ja sen toimittamista kunnanvaltuuston käsiteltäväksi olisi aiennettava (90 §). Tilintarkastajalle olisi annettava oikeus tarvittaessa saada kunnan viranomaiselta tietoja asiakirjasta tai nähtäväkseen asiakirja silloinkin, kun se on säädetty pidettäväksi salassa (93 § 2 mom.) Tilivelvollisten piirin tulisi käsitellä kaikki luottamushenkilöt valtuutettuja ja tilintarkastajia lukuun ottamatta sekä viranhaltijat (96 § 2 mom.).

Kuntien yhteistoimintaa koskevassa luvussa tarvitaan tarkistamista useiden säännösten kohdalla. Tämä koskee yhteislautakunnan tai -johtokunnan päätösten yleisesti nähtävänä pitämistä (104 § 2 mom.), varapuheenjohtajien valitsemista liittohallitukselle (122 § 2 mom.), kuntainliiton viranomaisten päätösten saattamista yleiseksi tiedoksi (129 § 3 mom.) ja olennaisia muutoksia kuntainliiton hallintoon, talouteen tai toimintaan (131 §) koskevia säännöksiä. Niiden muutosten johdosta, jotka tehtäisiin kuntia koskeviin säännöksiin, on tarkistettava säännöksiä näiden soveltamisesta vastaavasti kuntainliitoissa (134 § 1 mom.).

Alistusta koskevia säännöksiä olisi tarkistettava sen huomioon ottamiseksi, että erät muidenkin kunnallisten viranomaisten kuin kun-

nanvaltuuston ja liittovaltuuston tietyt päätökset on alistettava valtion viranomaisen vahvistettavaksi (135 § 1 mom., 136 § 2 ja 3 mom. sekä 137 § 3 mom.).

Muutoksenhakua koskevia säännöksiä olisi täydennettävä säätämällä muutoksenhausta yhteislautakunnan tai -johtokunnan päätökseen (140 § 2 mom.).

Säännöstä sellaisen päätöksen täytäntöönpanosta, joka voidaan siirtää kunnanhallituksen tai liittohallituksen käsiteltäväksi, olisi väljennettävä (146 § 2 mom.). Muissa laeissa olevien säännösten soveltamista perustettuihin ja ehkä perustettaviin uusiin kaupunkeihin olisi selvennettävä (156 § 3 mom.).

2. Asian valmistelu

Nyt annettava esitys on laadittu sisäasiainministeriön virkamiesten ja kuntien keskusjärjestöjen toimihenkilöiden vuosina 1983—1988 suorittaman valmistelun pohjalta. Valmistelu on eräiltä osin nojautunut ehdotuksiin, joita on tehty kuntien itsehallintokomitean mietinnössä (komiteamietintö 1983/3), josta on hankittu kuntien keskusjärjestöjen ja asianomaisten ministeriöiden lausunnot.

3. Hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Lakiehdotuksen mukaiset muutokset kunnallislakiin merkitsevät, että lain eräiden säännösten soveltaminen voi tapahtua nykyistä selkeämmältä ja varmemmalta pohjalta. Eräät muutoksista yhdenmukaistavat kunnallishallintoa koskevia säännöksiä hallinnosta yleensä voimassa olevien kanssa. Osa muutoksista merkitsee menettelyn yksinkertaistamista ja muutoin tarkistamista sellaisissa kohdin, joissa tähän on käytännössä todettu olevan tarvetta ja mahdollisuuksia.

Muutoksilla ei ole taloudellisia vaikutuksia kustannuksia lisäävään suuntaan. Päinvastoin niistä voi eräiltä osin välillisesti aiheutua kustannusten säästöä. Lain 156 §:n uusi 3 momentti saattaa nykyisen lain voimaantulon jälkeen perustettujen tai vielä perustettavien uusien kaupunkien kohdalla merkitä vähäistä valtion ja kuntien välisen kustannusten jaon muuttumista jälkimmäisten eduksi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

11 §. Pykälän 2 momentin 4 kohdassa on kielletty kunnanvaltuuston päätösvallan siirtäminen kunnanhallitukselle silloin, kun kysymys lainan ottamisesta tai uudistamisesta taikka maksuajan pidentämisestä. Käytännössä on kuitenkin katsottu, että tämän estämättä kunnanhallitukselle voidaan antaa valta kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavan tilapäislainan ottamiseen. Rahamarkkinoiden kehittyessä ja edellyttäessä myös kunnilta aikaisempaa joustavampaa ja nopeampaa reagoimista esiintyviin tarpeisiin on kunnanhallitukselle voitava uskoa valtaa muunkin kuin tilapäislainan ottamiseen.

Tämän johdosta ehdotetaan 2 momentista jätettäväksi pois 4 kohta. Lainan ottamisesta kunnalle säädettäisiin 87 §:ssä. Säännös tästä soveltuu parhaiten kunnan taloutta koskevaan lukuun, johon jäljempänä ehdotetaan muutoksia.

Tässä yhteydessä ehdotetaan myös 2 kohdan sanamuotoa täsmennettäväksi.

24 §. Virheellistä menettelyä ja toimesta pidättämistä koskevat säännökset luottamushenkilöiden osalta 24 §:ssä ja viranhaltijoiden osalta 77 §:ssä eroavat perusteettomasti toisistaan. Erot eivät ole merkittäviä, mutta silti ne on syytä poistaa.

Tässä tarkoituksessa 24 §:n 2 momentti ehdotetaan muotoiltavaksi uudelleen käyttäen mallina voimassa olevaa 77 §:n 2 momentin säännöstä siten, että edelliseen voitaisiin jälkimmäisessä lainkohdassa viitata. Varojen hukkaamisen ja epärehellisyyden sijasta olisi parempi käyttää ilmaisua taloudellinen väärinkäytös. Milloin teko tai laiminlyönti on merkitykseltään vähäinen, ei asiaa olisi välttämättä saatettava tuomioistuimen käsiteltäväksi.

25 §. Pykälän 1 momenttiin sisältyviä luottamushenkilöiden esteellisyyttä koskevia säännöksiä olisi tarkistettava ja täydennettävä niiden sopeuttamiseksi mahdollisuuksien mukaan siihen, mitä hallintomenettelylain nojalla on voimassa esteellisyydestä.

Kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja muun jäsenen osalta esteellisyys on paikallaan pysyttää muita luottamushenkilöitä rajoitetumpana. Sellainen muutos kuitenkin on tarpeen, että lähisukulaisten ja -omaisten piiri heidänkin

kohdaltaan määräytyisi hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentin mukaan.

Säännöksen puuttuessa on ollut epäselvää, miten valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan esteellisyys määräytyy heidän osallistuessaan 64 §:n 3 momentin nojalla kunnanhallituksen kokoukseen. Tämän vuoksi ehdotetaan 25 §:n 1 momenttiin lisättävässä virkkeessä säädettäväksi, että tällöin sovelletaan, mitä 2 momentissa on muista luottamushenkilöistä säädetty. Näin kaikkia kunnanhallituksen kokoukseen osallistuvia luottamushenkilöitä tulisivat koskemaan samat esteellisyysperusteet.

Muiden luottamushenkilöiden esteellisyysdestä säädettäisiin 2 momentissa. Esteellisuuden tulisi lähtökohtaisesti määräytyä hallintomenettelylain 10 §:n mukaan. Tästä pääsäännöstä olisi kuitenkin tehtävä kolme poikkeusta.

Ensiksi hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan esteellisuuden aiheuttaa palvelussuhde asianosaiseen. Kuitenkaan sen, että luottamushenkilö on myös kunnan viranhaltija tai työntekijä, ei tule sinänsä tehdä asianomaista esteelliseksi esimerkiksi rakennus-, palo- tai terveystalokunnan käsiteltävissä asiassa, jossa kunta on asianosainen.

Toiseksi kaikissa tapauksissa ei ole aiheellista soveltaa mainitun momentin 5 kohdan säännöstä, jonka mukaan esteellisuuden aiheuttaa muun ohessa hallituksen jäsenyys yhteisössä, säätiössä tai laitoksessa, joka on asianosainen. Luottamushenkilön, joka on valittu tehtävään kunnan edustajana, pitäisi voida tästä asemastaan huolimatta osallistua esimerkiksi kunnanhallituksessa sellaisen asian käsittelyyn, missä yhteisö, säätiö tai laitos, jonka hallinnossa hän edustaa kuntaa, on asianosainen. Tätä tukee se seikka, ettei luottamushenkilöä, joka on osallistunut asian käsittelyyn lautakunnassa, pidetä esteellisenä ottamaan osaa sen käsittelyyn kunnanhallituksessa (paitsi milloin kysymyksessä on lautakunnan päätöksestä tehdyn valituksen käsittely).

Kolmanneksi olisi aiheellista olla soveltamatta hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 6 kohtaan sisältyvää esteellisyysperustetta, jonka mukaan esteellisuuden aiheuttaa, jos luottamus asianomaisen puolueettomuuteen muusta erityisestä syystä vaarantuu. Kohdan soveltaminen kunnallisiin luottamushenkilöihin tuottaisi

huomattavia vaikeuksia ja siitä voisi aiheutua epävarmuutta, kiistoja ja valituksia. Vaikeudet johtuisivat etenkin siitä luottamustehtävien erityisluonteesta, että koska luottamushenkilöt edustavat puolueita tai muita eturyhmiä, heidän asemaansa olisi tällä perusteella ristiriitaista arvioida objektiivisuus- tai neutraliteettinäkökohdista lähtien.

Mainitut kolme poikkeusta hallintomenettelylain 10 §:n esteellisyyserusteista ehdotetaan otettavaksi 2 momentin 1—3 kohdaksi.

25 a §. Tähän uuteen pykälään ehdotetaan siirrettäväksi entisen sisältöisinä nykyisen 25 §:n 2 ja 3 momentti, edellinen täsmennettyinä kielellisesti.

27 §. Pykälän alkuun ehdotetaan lisättäväksi säännös asioiden esittelemisestä kunnanvaltuuston ja kunnan muiden toimielinten kokouksissa. Asioiden käsitteleminen viranhaltijoiden esittelystä on muodostunut muiden toimielinten kuin valtuuston kohdalla pääsäännöksi, joka on syytä todeta laissa. Johtosäännöissä, joissa annettaisiin säännöksen johdosta tarpeelliset määräykset esittelystä, pitäisi kuitenkin voida määrätä joko asianomaisen toimielimen kohdalla tai tiettyjen asioiden osalta, että ne käsitellään ilman viranhaltijaesittelyä, jolloin asiat esittelee kokouksen puheenjohtaja. Puheenjohtajan esittelyn tulisi käsittää selostus asiasta ja ehdotus päätökseksi tai välitoimeksi, mikäli ne eivät jo ole kokouksen esityslistassa ja muissa kokousasiakirjoissa.

30 §. Pykälän 2 momentin mukaan kunnanhallitus voi jonkin kokouksen tai siinä käsiteltävän asian osalta päättää pitää kokouksen julkisena. Vaikka tätä mahdollisuutta ei ole paljoakaan käytetty hyväksi, se ehdotetaan annettavaksi myös lautakunnille. Monille lautakunnille julkinen kokous saattaisi soveltua paremminkin kuin kunnanhallitukselle.

34 §. Monenlaisista kunnallisten viranomaisten hoidettavista asioista on käytännössä annettava ilmoituksia eri tavoin. Tähän ei voida läheskään täysin varautua voimassa olevassa 2 momentissa tarkoitetussa kunnanvaltuuston päätöksessä. Kunnan asianomaisille viranomaisille tulee voida antaa valtuus päättää tarpeellisesta ilmoitusten tiedoksi saattamisesta, luonnollisesti niissä rajoissa, joita käytettävissä olevat määrärahat asettavat. Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi mainitulla tavalla ja samalla ehdotetaan 1 ja 2 momentti yhdistettäväksi.

58 a §. Tähän uuteen pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös kunnanhallituksen ohjeiden antamisesta kuntaa eri yhteisöjen ym. hallintoelimitys edustaville henkilöille. Säännös koskisi myös yksityisoikeudellisia yhteisöjä, säätiöitä ja laitoksia sekä kuntien edustajainkokousta ja kuntainliiton liittovaltuustoa, joille annettavista ohjeista nykyisin on säädetty 112 §:ssä ja 134 §:n 1 momentin viimeisessä virkkeessä. Nämä säännökset esitetään vastavasti kumottaviksi.

61 §. Pykälän 1 momentissa on rajoitettu asiat, jotka voidaan uskoa jaoston, puheenjohtajan tai jäsenen taikka viranhaltijan ratkaistavaksi, vähemmän tärkeisiin johtosäännöissä tai muussa säännöissä taikka kunnallista maksua koskevassa taksassa mainittaviin asioihin ja näihinkin vain eräin poikkeuksin.

Sanonta ”vähemmän tärkeä” ei ole onnistunut. Siitä ei ilmene, että kunnan olosuhteet vaikuttavat olennaisesti delegoimismahdollisuuksiin. Suuressa kunnassa nämä mahdollisuudet ovat aivan toiset kuin pienessä kunnassa.

Vaikka asiain tila käy ilmi eräistä viimeaikaisista korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuksista, on paikallaan tarkistaa sanonta selvemmäksi siten, että delegoitavissa ovat asiat, joiden taloudellinen tai muu merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä kunnanhallituksen tai vastaavasti lautakunnan kokouksessa olisi pidettävä tarpeellisenä.

Samalla ehdotetaan selvennettäväksi rajoitusta, jonka mukaan delegoida ei saa asiaa, joka koskee valtuuston päätöksen täytäntöönpanemista siten, että tämä tarkoittaa 59 §:n soveltamista eli kunnanhallitukselle kuuluvaa valtuuston päätösten laillisuusvalvontaa.

Lisäksi ehdotetaan, että rajoitettaisiin velvollisuutta pitää pöytäkirjaa päätöksistä, jotka luottamushenkilöt tai viranhaltijat 1 momentin nojalla tekevät. Suuri osa päätöksistä on juoksevaan hallintoon kuuluvia ratkaisuja, joiden luonne on sellainen, ettei pöytäkirjaa niistä tarvita eikä käytännössä edes voida pitää. Ehdotuksen mukaan pöytäkirjaa ei tarvitsisi pitää, jollei se päätöksen luonteen johdosta ole tarpeen. Näin on esimerkiksi silloin kun päätöksestä laaditaan toimituskirja tai siitä jää muu asiakirja, josta päätös käy selville. Tällaisena asiakirjana voisi olla myös kunnan kirjanpidossa säilytettävä lasku sille tehtyine tai siihen liittyvine hyväksymis- ja maksumääräysmerkintöineen.

63 §. Pykälän 1 momentissa ei ole asetettu määräaika lautakunnan tai johtokunnan päättämän asian siirtämiselle kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Käytännössä kannanotto siihen, siirretäänkö asia vai ei, saattaa lykkääntyä melko pitkäänkin. Asiasta tehty päätös on kuitenkin monesti sellainen, ettei sen täytäntöönpanoa juuri voida viivyttää. Jäljempänä ehdotetaan 146 §:n 2 momenttia täydennettäväksi niin, että täytäntöönpano käy mahdolliseksi, mikäli se on välttämätöntä, jo ennenkin kuin on selvinnyt, ettei asiaa siirretä. Silti on paikallaan säätää, että johtosäännössä olisi asetettava määräaika siirtämiselle.

65 §. Säännöksen mukaan kunnan viranomaisten esitykset ja lausunnot valtion viranomaisille on toimitettava näille pääsääntöisesti kunnanhallituksen välityksin. Kunnanhallituksen valvonta ja koordinointi tässä kohden on kuitenkin yhtä perusteltua esitysten ja lausuntojen osalta, jotka toimitetaan toisten kuntien tai kuntainliittojen viranomaisille taikka julkisille tai yksityisille yhteisöille, säätöille tai laitoksille. Esitysten ja lausuntojen ohella voitaisiin säännöksessä mainita aloitteet.

Kunnanhallituksen välitys ei kuitenkaan ole tarpeen asioissa, joiden merkitys on vähäinen. Tällöin tulisi voida, vaikka johtosäännössä ei olisikaan myönnetty vapautusta kunnanhallituksen välityksen käyttämisestä, toimittaa kysymyksessä olevat asiakirjat vastaanottajalleen suoraan.

71 §. Pykälän otsikkoa olisi muutettava liittäessä lakiin uusi 71 a §. Lautakunnan jaostojen ja niiden kokoonpanoa koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi niin, että säännöksen nojalla voidaan asettaa myös sellaisia jaostoja, jotka käsittelevät kunnan eri osa-alueita koskevia lautakunnan asioita. Vastaavasta mahdollisuudesta on esimerkiksi sosiaalilautakunnan osalta säädetty sosiaalihuoltolain 7 a §:ssä (599/85). Tällaisissa jaostoissa voisi olla jäsenenä myös lautakunnan lisäjäseniä. Tässä tarkoitetuilla järjestelyillä voitaisiin usealla hallinnonalalla lähentää tehtävien hoitoa kunnan asukkaisiin ja jäsentää toimintaa kunnan osa-alueisiin kohdentuvaksi. Järjestelyistä, myös osa-aluejaosta, olisi määrättävä johtosäännössä.

Lisäjäsenten tulisi olla asianomaisella osa-alueella asuvia, kuitenkin niin, että johtosäännössä voitaisiin tästä määrätä toisinkin. Lisäjäseniin sovellettaisiin muutoin, mitä jäsenistä on säädetty. Niinpä heidät valitsisi, kuten jäsenet-

kin, kunnanvaltuusto, ja myös heille valittaisiin varajäsenet.

71 a §. Kun 71 § edellä esitetyn mukaan tulisi jo käsittelemään neljä momenttia, ehdotetaan lautakunnan toimivallan siirtämistä koskevat nykyiset 2 ja 3 momentti sijoitettavaksi uuteen 71 a §:ään. Samalla ehdotetaan 2 momentti tarkistettavaksi vastaavasti kuin säännökset 61 §:n 1 momentissa kunnanhallituksen osalta ja 3 momentti korvattavaksi viittauksella 61 §:n 2 momenttiin.

74 §. Pykälän 2 momentin mukaan tilapäiset viranhaltijat voidaan ottaa kunnan palvelukseen enintään kalenterivuodeksi kerrallaan. Kun ottaminen kytkeytyy kysymyksessä olevan vuoden talousarvioon, jonka hyväksyminen usein jää vuoden viimeisiin päiviin, tilapäisten viranhaltijoiden asema on vuodenvaihteessa epävarma. Ehdotetaan, että sana kalenterivuodeksi korvataan säännöksessä sanalla vuodeksi, jolloin tilapäisten viranhaltijoiden ottamiseen saadaan lisää joustavuutta ja samalla varmuutta.

75 §. Viranhaltijoiden esteellisyydestä ei kunnallislaissa ole säädetty. Siitä on aikaisemmin katsottu olevan soveltuvin osin voimassa niin sanottujen tuomarinjäävien, mutta nykyisin esteellisyys määräytyy hallintomenettelylain mukaan. Esteellisyysperusteiden osalta on kuitenkin tarpeen rajoittaa hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 kohdan säännöksen soveltamista. Palvelussuhde kuntaan ei tekisi viranhaltijaa esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen. Tämä tilanne tulee kysymykseen esimerkiksi rakennustarkastajan kohdalla kunnan hakiessa rakennuslupaa. Tämä poikkeus olisi samanlainen kuin edellä on ehdotettu luottamushenkilöiden esteellisyyttä koskevaan 25 §:n 2 momentin 1 kohtaan.

77 §. Pykälän osalta viitataan 24 §:n kohdalla lausuttuun. Pykälän 1 momentti ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi 24 §:n 1 momentin kanssa. Pykälän 2 momentti ja 3 momentin ensimmäinen virke ehdotetaan supistettavaksi siten, että lähinnä vain viitataan 24 §:n 2 momenttiin. 3 momentin toisessa virkkeessä säädetty velvollisuus ilmoittaa lääninhallitukselle kunnanjohtajaan tai apulaiskunnanjohtajaan kohdistetusta tässä tarkoitettusta toimenpiteestä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi. Momenteja tulisi näin menetellen vain kaksi.

80 §. Pykälän 2 momentissa, jossa säädetään talousarvioon otettavista menoista ja tuloista,

olisi todettava menojen jakautuminen valtuuston päättämiin määrärahoihin. Kunkin määrärahan käyttötarkoitukset olisi riittävän tarkoin määriteltävä.

Käyttövarausmäärärahojen mainitsemista 2 momentissa ei voida pitää tarpeellisenä. Saatavien poistamiseen tarvittavat määrärahat olisi- vat edelleen menoja, mutta käyttöomaisuuden poistoja ei olisi käsiteltävä talousarviossa menoina. Käytännön yhtenäistämiseksi ehdotetaan luovuttavaksi vaihtoehtoisesta varainhoitovuoden arvioidun yli- tai alijäämän ottamisesta jo seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon. Käytetty sanonta osoittaisi, ettei siirtyvä yli- tai alijäämä ole määräraha.

Pykälän 3 momentti ei asiasisällöltään muuttuisi nykyisestä. Muutos olisi vain sanonnallinen.

81 §. Veronkantolain (611/78) ja veronkantoasetuksen (903/78) mukaan vuoden aikana kertyvät kunnallisverot ja niiden ennakot tilitetään kunnille sitä mukaa, kuin niitä kertyy. Erät kirjataan kuntien verotuloiksi kertymävuotena. Siten kunnan talousarviossa kunnallisverona kertyväksi arvioitu määrä ei ole yhtä suuri kuin varainhoitovuoden kunnallisverona koottavaksi arvioitu määrä. Pykälän 1 momentista ehdotetaan tämän vuoksi jätettäväksi pois sana varainhoitovuoden. Suorittamisen sijasta ehdotetaan käytettäväksi sanaa kattaminen. Säännökset 2 ja 3 momentissa verontasaus- ja käyttörahastosta ehdotetaan siirrettäväksi 86 §:ään, jonne ne sopivat 81 §:ää paremmin.

86 §. Pykälään ehdotetaan koottavaksi, niin kuin 81 §:n kohdalla on todettu, rahastoja koskevat säännökset. Verontasausrahastosta on nykyistä yksinkertaisempi säännös ehdotetussa 1 momentissa riittävä, kun otetaan huomioon ehdotettu 4 momentin säännös. Ehdotettu 2 momentti käyttörahastosta on vastaa- van nykyisen säännöksen, 81 §:n 3 momentin mukainen ja 3 momentti vastaa nykyistä 86 §:n 1 momenttia. Ehdotettu 4 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia sillä erolla, että sana hallinto on korvattu sanalla hoito.

Pykälän nykyisen 3 momentin mukaan rahaston tulot ja menot saa, lukuun ottamatta rahastoon tai rahastosta tehtäviä siirtoja, jättää talousarvion ulkopuolelle. Rahaston tulot ja menot tulisi kuitenkin esittää talousarviossa bruttoperiaatteen mukaisesti, niin kuin nykyisin on tehtävä kunnan tuotanto- ja palvelulaitostenkin kohdalla. Säännös ehdotetaan näin

ollen jätettäväksi laista pois, jolloin bruttoperiaate toteutuisi.

87 §. Voimassa olevan 87 §:n säännökset ehdotetaan tarkistettuina siirrettäviksi 88 §:ään, jossa säädettäisiin lainanotosta. Ehdotetun pykälän 1 momentissa todetaan pääsääntö, jonka mukaan lainanotosta päättää edelleen valtuusto. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä rajoista, joiden puitteissa valtuuston lainanottoa koskevaa ratkaisuvalltaa voidaan siirtää kunnanhallitukselle, sen jaostolle tai kunnanhallituksen alaiselle viranhaltijalle. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus olisi säännöksessä huomattavasti laajempi kuin se tähän saakka on 11 §:n 4 kohdan rajoituksesta johtuen ollut. Tämä rajoitus ehdotetaan, kuten edellä on todettu, kumottavaksi. Ratkaisuvallan siirtoa ei ole rajoitettu tietyn tyyppiin lainoihin, vaan se voi periaatteessa koskea kaikenlaisia lainoja. Kunnanhallituksen, jaoston ja viranhaltijan ratkaisuvalltaa voitaisiin rajoittaa paitsi johtosäännössä myös talousarviossa ja valtuuston erikseen tekemällä päätöksellä. Ratkaisuvallan siirtäminen lainanottoa koskevissa asioissa kunnanhallitusta alemmalle tasolle määräytyisi yksinomaan tämän säännöksen mukaisesti eikä 61 §:ssä säädettyä rajoitusta näin ollen sovellettaisi.

88 §. Pykälään ehdotetaan sijoitettavaksi tarkistettuina nykyisin 87 ja 88 §:ään sisältyvät säännökset kunnan lahjana tai testamentin nojalla määrättyyn tarkoitukseen käytettäväksi saamasta omaisuudesta. Säännöksiä voidaan yksinkertaistaa niin, ettei erikseen lausuta rahastoista, joista nyt on säädetty 87 §:n 2 momentissa. Omaisuuden käyttötarkoituksen muuttamisesta voitaneen säätää väljemmin ottaen huomioon, että joissakin tapauksissa omaisuuden luovuttamisenkin tulee voida olla mahdollista.

Nykyisessä 87 §:n 3 momentissa ja 88 §:ssä säädetystä velvollisuudesta alistaa kunnanvaltuuston päätökset lääninhallituksen vahvistettavaksi asioissa, jotka koskevat omaisuuden hoidon tai käyttötarkoituksen muuttamista taikka omaisuuden luovuttamista ja eräitä muita järjestelyitä, ehdotetaan luovuttavaksi.

90 §. Pykälän 2 momentin säännös laskenta- toimesta ehdotetaan siirrettäväksi 1 momenttiin, jossa kunnanhallituksen tehtävänä todettaisiin olevan rahatoimen ja laskentatoimen johtaminen ja valvominen. Raha- ja laskentatoimeen kuuluvia tehtäviä voitaisiin johtosäännössä uskoa lautakunnille ja johtokunnille.

Todettakoon, että myös raha- ja laskentatoimen tehtävien hoidossa ratkaisuvalltaa voidaan siirtää viranhaltijoille 61 §:n ja ehdotetun uuden 71 a §:n nojalla.

Kirjanpitoa koskevaa säännöstä 2 momentissa ehdotetaan täydennettäväksi vaatimuksilla, että kirjanpidon tulee olla kahdenkertainen ja että siinä on noudatettava hyvää kirjanpito-tapaa.

Myös 3 momentin säännöstä tilinpäätöksestä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että tilinpäätöksen on käsitettävä talousarvion toteutumisvertailu ja tase. Kun tilinpäätös nykyisin ennätetään laatia varainhoitovuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä, tämä määräaika on syytä asettaa jo laissa, jolloin päästään nykyistä yhtenäisempään käytäntöön. Aikaraja, johon mennessä tilinpäätös on saatettava kunnanvaltuuston käsiteltäväksi, ehdotetaan siirrettäväksi nykyisestä kuukautta aikaisemmaksi eli syyskuun loppuun, mistä ei aiheutune vaikeuksia.

92 §. Pykälän 2 momentti, joka koskee tilintarkastajien vaalikelpoisuutta, ehdotetaan tarkistettavaksi hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentin säännöksiin sopeutuvaksi. Nykyinen 2 momentin viimeisen lauseen säännös, että kunnan viranhaltijoista ja pysyväisluonteisessa työsopimussuhteessa olevista työntekijöistä vain kunnanhallituksen alaisina kunnan keskushallinnossa palvelevat ovat vaalikelvottomia tilintarkastajiksi, on edelleen paikallaan.

93 §. Tilintarkastajilla on 20 §:n nojalla oikeus saada kunnan viranomaisilta nähtäväkseen asiakirjoja sekä tietoja, joita he toimesaan pitävät tarpeellisina, jollei eräiden asioiden ja asiakirjojen salassa pitämistä koskevista säännöksistä muuta johdu. Tämä kunnan kaikilla luottamushenkilöillä oleva yleinen oikeus ei tilintarkastajien kohdalla kuitenkaan ole riittävä. Tilintarkastajalla tulisi olla oikeus saada kunnan viranomaiselta sellainenkin tieto tai nähtäväkseen sellainenkin asiakirja, joka on säädetty salassa pidettäväksi, milloin hän katsoo tämän olevan tarpeen. Näin voitaisiin varmistua siitä, ettei kunnan hallinnon tai talouden hoidossa ole syyllistytty lainvastaiseen tai muutoin virheelliseen taikka kunnalle tarpeettomia tai liiallisia kustannuksia aiheuttaneeseen menettelyyn. Käytännössä tämä oikeus on tilintarkastajilta usein evätty eikä asiain tilaan ole saatu korjausta. Silti kunta saattaa joutua vahingonkorvauslain nojalla vastaamaan kavalluksista, joihin sen palveluksessa olevat ovat

syyllystyneet, tai muista heidän aiheuttamistaan vahingoista. Kunta voi myös menettää mahdollisuutensa itse saada korvausta, johon se olisi oikeutettu.

Tämän johdosta ehdotetaan, että pykälään otettaisiin uutena 2 momenttina säännös, jolla tilintarkastajalle annetaan oikeus saada kunnan viranomaiselta tehtäviensä suorittamista varten tarpeelliseksi katsomansa tiedot tai nähtäväkseen asiakirjat siinäkin tapauksessa, että ne olisivat salassa pidettäviä. Tällöin lähdetään siitä, että oikeutta käytetään vain, milloin tiedon saaminen tai asiakirjan näkeminen todella on hallinnon tai talouden tarkastamista varten tarpeen.

96 §. Pykälän nimeä ehdotetaan täsmennettäväksi. Pykälän 1 momentin alussa ehdotetaan mainittavaksi, että päätöksen tekeminen siitä, antavatko ja mihin toimenpiteisiin tilintarkastajien huomautukset aiheutta, tapahtuu tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Pykälän 2 momentin luettelo on syytä jättää pois. Luetellut tehtävät kohdistuvat taloudenhoitoon, vaikka tarkastuksen kohteena ja tilivelvollisena tulee olla hallinnon kokonaisuudessaan. Tilivelvollisten piiriin ei edelleenkaan luettaisi kuntaan työsopimussuhteessa olevia työntekijöitä, joiden kohdalla kysymykseen tulevien toimenpiteiden siten olisi määräytyttävä, kuten tähänkin saakka, yksityisoikeudellisten säännösten mukaan. Kun momentti lyhenee, voidaan siihen liittää nykyinen 3 momentti.

Pykälän nykyistä 4 momenttia vastaavassa uudessa 3 momentissa säädetty aika, jossa korvausvaatimus lääninoikeudelle on tehtävä, ehdotetaan pidennettäväksi kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen, koska aika on käytännössä joissakin tapauksissa osoittautunut liian lyhyeksi.

102 §. Pykälän 1 momentin viittaus 25 §:ään muutetaan koskemaan 2 momenttia.

104 §. Pykälän 2 momentin mukaan kuntien yhteislautakuntaa tai -johtokuntaa koskevaan järjestelyyn on lakisääteisen lauta- tai johtokunnan kysymyksessä ollessa saatava valtion viranomaisen hyväksyminen. Järjestely on ilman tätä koskevaa momenttiin sisältyvää toteamustakin mahdollinen vain, jos siihen ei ole estettä lauta- tai johtokuntaa koskevien erityisten säännösten mukaan, joten hyväksymisen hankkiminen on katsottava tarpeettomaksi. Momentin nykyinen sisältö ehdotetaan tämän vuoksi poistettavaksi.

Yhteislautakunnan tai -johtokunnan pöytäkirja tulisi pitää yleisesti nähtävänä, silloin kun tämä 32 §:n 2 momentin mukaan on tarpeen, paitsi siinä kunnassa, jonka viranomainen lauta- tai johtokunta on, myös niissä muissa kunnissa, jotka ovat osallisina 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa. Asia liittyy oikeuteen hakea muutosta lauta- tai johtokunnan päätökseen. Tätä käsitellään jäljempänä 140 §:n kohdalla. Asiasta ehdotetaan otettavaksi säännös 104 §:n 2 momentissa nyt olevan, edellä tarpeettomaksi katsotun säännöksen sijaan.

112 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä oleva säännös ehdotetaan edellä käsitellyllä tavalla sisällytettäväksi uuteen 58 a §:ään.

122 §. Pykälän 2 momentin mukaan liittohallitukselle valitaan vain yksi varapuheenjohtaja. Näitä tulisi kuitenkin voida olla kaksi kuten kunnanhallituksellakin 54 §:n 3 momentin mukaan. Momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tätä tarkoittava muutos.

123 §. Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että sana toimitella korvataan sanalla luottamustoimi. Tällöin säännös tulee selvästi koskemaan myös tilintarkastajia. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että vaalikelpoisuus määräytyy hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentin mukaan.

129 §. Pykälän 3 momentissa säädetty menettely kuntainliiton muiden viranomaisten kuin liittovaltuuston pöytäkirjojen yleisesti nähtävänä pitämisessä ja muussa tiedoksi saatamisessa on osoittautunut liian kankeaksi. Sen noudattamista laiminlyödäänkin tästä syystä.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että liittohallituksen pöytäkirja on pidettävä yleisesti nähtävänä samalla tavalla kuin liittovaltuuston pöytäkirja 1 momentin mukaan ja että siitä on lähetettävä jäljennös jokaisen jäsenkunnan kunnanhallitukselle. Lautakunnan ja johtokunnan pöytäkirja olisi pidettävä yleisesti nähtävänä vain, jos niin on perussäännössä tai johtosäännössä määrätty tai nähtävänä pitäminen katsotaan tarpeelliseksi, ja sama koskisi vastaavasti pöytäkirjaa luottamushenkilön tai viranhaltijan päätöksestä hänen ratkaistavakseen uskotussa asiassa. Näistä pöytäkirjoista ei tarvitsisi lähettää jäljennöksiä jäsenkuntien kunnanhallituksille.

131 §. Nykyisin edellytetään määränemistön kannatusta päätettäessä liittovaltuustossa

muutoksista, jotka merkitsevät olennaista poikkeamista kuntainliiton perustamista koskevasta suunnitelmasta. Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi. Ei ole tarkoituksenmukaista sitoa määränemistövaatimusta perustamista koskevaan ehkä kymmeniäkin vuosia sitten laadittuun suunnitelmaan. Tämän sijaan ehdotetaan, että määränemistötä edellytetään tehtäessä päätöksiä olennaisista muutoksista kuntainliiton hallintoon tai talouteen. Muutoksen päätöksen tekemisen aikana vallitsevaan tilaan tulee siis olla olennainen.

134 §. Pykälän 1 momentissa luetellaan kuntia koskevat, soveltuvin osin vastaavasti kuntainliitoissa noudatettavat kunnallislain edellisten lukujen säännökset. Näihin säännöksiin ehdotetut muutokset ja lisäykset tulisivat sovellettaviksi vastaavasti kuntainliitoissa. Tämän johdosta tarkistetaan momentissa olevaa luetteloa niiden viittausten osalta, jotka koskevat 25 a §:ä, 58 a §:ä, 86 §:n 1 momenttia ja 104 §:n 2 momenttia. Tämän lisäksi on ehdotettu 25 §:n muutoksen vuoksi täydennettävä momenttia lisäämällä siihen uusi toinen virke, joka koskee sitä, että hallintomenettelylain 10 §:n 5 kohtaa sovelletaan muihin kuin liittovaltuuston jäseniin aina, esimerkiksi silloinkin kuin heitä voitaisiin pitää kuntainliiton edustajina asianomaisessa sopimusosapuolella. Ehdotettu muutos ehkäisisi rajanveto-ongelmia. Momentin nykyinen kolmas virke olisi jätettävä pois, kun uusi 58 a § tulisi 1 momentin nojalla sovellettavaksi myös kuntainliitoissa.

Lain 86 §:n 2 momentissa tarkoitettua pakolliseksi, minkä vuoksi pykälän 2 momenttia täydennettäisiin tämän ilmaisevalla virkkeellä. Samalla olisi momentin viimeistä virkettä täydennettävä niin, että siinä mainituista määräajoista voidaan määrätä liittohallituksen johtosäännössä.

135 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan selvyden vuoksi tarkistettavaksi sen johdosta, että eräiden muidenkin toimielinten kuin kunnanvaltuuston eräät päätökset on säädetty alistettavaksi valtion viranomaisen vahvistettavaksi. Alistamista ei tällöin toimita kunnanhallitus. Se taas, että valtuuston päätöksen alistamisesta tulee kunnanhallituksen huolehtia, on selvää ilman tätä koskevaa säännöstäkin. Kunnanhallituksen lausunnostakaan ei ole tarpeen säätää. Tämän huomioon ottaen momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi samalla muuttaen pykälän otsikkoa niin, että se koskee kunnan

viranomaisen eikä vain valtuuston päätöstä ja että viranomaisista, jonka asiana alistuksen toimittaminen on, ei mainita.

136 §. Pykälän 2 momenttia olisi tarkistettava niin, että se koskee kuntainliiton liittovaltuuston ohella muutakin kuntainliiton viranomaisista. Myös tämän pykälän otsikkoa on tällöin muutettava. Pykälän 3 momentin sanamuotoa on 135 §:n 1 momenttiin tehtävän muutoksen johdosta tarkistettava.

137 §. Pykälän 3 momenttia olisi tarkistettava siten, että se koskee myös kunnan muun viranomaisen kuin kunnanvaltuuston tai kunnanhallituksen päätöksen alistamista. Valitus-oikeus olisi silloin tuolla viranomaisella.

140 §. Pykälää, joka koskee muutoksen hakemista kuntien edustajainkokouksen ja kuntainliiton viranomaisen päätökseen, olisi sen otsikkoakin muuttaen täydennettävä uudeksi 2 momentiksi otettavalla säännöksellä valitus-oikeudesta 104 §:ssä tarkoitetun yhteislautakunnan tai -johtokunnan päätöksestä. Siihen pitäisi saada hakea muutosta, paitsi asianomaisen ja yhteislautakunnan tai johtokunnan asettaneen kunnan jäsenen, myös 104 §:n 1 momentissa mainitussa sopimuksessa osallise-
na olevan muun kunnan jäsenen. Milloin kysymyksessä on kuntainliittojen yhteislautakunta tai -johtokunta, valitus-oikeus tulisi olla kuntainliittojen jäsenkuntien jäsenillä.

146 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi niin, että päätös asiassa, joka voidaan siirtää kunnanhallituksen tai liittohallituksen käsiteltäväksi, saadaan panna täytäntöön vaikka mahdollista siirtämistä ei vielä ole ratkaistu, jos päätös asian luonteesta tai kiireellisyydestä johtuen on heti pantava täytäntöön tai jos siirtämiseen oikeutetulta viranomaiselta on saatu lupa täytäntöönpanemiseen.

151 §. Säännöksen mukaan kunnanosalvaluuston vaali voitaisiin vielä vuoden 1992 loppuun kestäväksi toimikaudeksi siirtää kunnanvaltuustolle. Hallituksen esityksen antamiseen laiksi kunnanosalvaluuston vaaleista ei ole katsottu olevan riittäviä perusteita, kun kunnanosalhallintoa ei kunnissa ole toistaiseksi otettu käyttöön joitakin kokeiluja lukuunottamatta. Sen sijaan muita lähidemokratian muotoja kokeillaan kunnissa ja niistä mahdollisesti tarvittavat säännökset ovat selvitettävänä vapaakuntakokeilun yhteydessä.

153 §. Pykälän mukaan edellytyksenä sille, että valtuutettujen toimikaudeksi kerrallaan lykätään kunnanjohtajan viran perustamista tai pidetään kunnanjohtajan virka sivuvirkana, on lääninhallituksen tällaiselle järjestelylle antama hyväksyminen. Koska kunnanjohtajan virka puuttuu enää vain varsin harvasta kunnasta, lääninhallituksen mainittua hyväksymistä ei ole tarpeen vaatia. Pykälää ehdotetaan tämän mukaisesti muutettavaksi. Muutettunakaan se ei tee mahdolliseksi lakkauttaa kunnanjohtajan virkaa tai muuttaa sitä sivuviraksi.

156 §. Pykälän 2 momentin säännös koskee sellaisten muissa laeissa olevien säännösten soveltamista, joissa eri kuntamuotojen välillä on tehty ero. Säännöstä on pidetty tulkinnanvaraisena sen suhteen, koskeeko se myös kunnallislain voimaantulon jälkeen perustettuja kaupunkia ja miten sovelletaan sanotun ajankohdan jälkeen annettuja, eri lakeihin sisältyviä säännöksiä, joiden mukaan kaupunkien ja muiden kuntien oikeudellisessa asemassa on eroa.

Kaupungiksi perustamisen ei ole tarkoitettu enää muuttavan kunnan oikeudellista asemaa. Selvyyden vuoksi säännöstä olisi täydennettävä toteamalla, ettei kunnallislain voimaan tultua tapahtuneen kunnan kaupungiksi perustamisen johdosta siihen ole ryhdyttävä soveltamaan 2 momentissa tarkoitettuja kaupungeista muissa laeissa olevia säännöksiä.

2. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan hetken jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu, lukuunottamatta 92 §:n 2 momentin ja 123 § 2 momentin säännöksiä tilintarkastajien vaalikelpoisuudesta, jotka tulisivat voimaan seuraavan kunnallisvaalikauden alusta eli vuoden 1993 alusta lukien.

Edellä 96 §:n 3 momentin kohdalla ehdotettua kolmen vuoden vanhentumisaikaa olisi sovellettava vasta niihin korvausvaatimuksiin, jotka perustuvat kunnanvaltuustolle tämän lain tultua voimaan esitettyihin muistutuksiin.

Edellä esitetyn perusteella Eduskunnan hyväksyttäväksi annetaan seuraava lakiehdotus:

Laki

kunnallislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 10 päivänä joulukuuta 1976 annetun kunnallislain (953/76) 112 §,

muutetaan 11 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 momentti, 25 §, 27 §:n 1 momentti, 30 §:n 2 momentti, 34 §, 61 §, 63 §:n 1 momentti, 65 ja 71 §, 74 §:n 2 momentti, 77 §, 80 §:n 2 ja 3 momentti, 81 §, 86—88 §, 90 §, 92 §:n 2 momentti, 96 §, 102 §:n 1 momentti, 104 §:n 2 momentti, 122 §:n 2 momentti, 123 §, 129 §:n 3 momentti, 131 § ja 134 §:n 1 ja 2 momentti, 135 §:n otsikko ja 1 momentti, 136 §:n otsikko sekä 2 ja 3 momentti, 137 §:n 3 momentti, 140 §:n otsikko, 146 §:n 2 momentti, 151 § ja 153 §, minkä ohella 15 §:n 3 momentin sekä 24 §:n otsikon ja 3 momentin ruotsinkielinen sanamuoto muutetaan,

sellaisina kuin niistä ovat 25, 71 ja 77 § osittain muutettuna 5 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla (388/81), 61 §, 63 §:n 1 momentti, 92 §:n 2 momentti ja 123 § mainituissa laissa, 81 § 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (527/82), 86 § osittain muutettuna viimeksi mainituilla lailla, 122 a § 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetussa laissa (529/86) 134 §:n 1 momentti muutettuna edellä mainituilla 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetulla lailla ja 2 momentti edellä mainituilla 5 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla sekä 151 § 7 päivänä syyskuuta 1984 annetussa laissa (659/84), sekä

lisätään lakiin uusi 25 a, 58 a ja 71 a §, 75 §:ään uusi 3 momentti, 93 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 140 §:ään uusi 2 momentti ja 156 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

11 §

Päätösvallan siirtäminen

Mitä 1 momentissa on sanottu, ei koske:

1) asioita, joista valtuuston laissa olevan nimenomaisen säännöksen mukaan on päätettävä;

2) asioita, joissa päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistön kannatus; eikä

3) kiinteän omaisuuden luovuttamista, rakennustonttia ja rakennuslainsäädännöllä järjestettyä asiaa lukuun ottamatta.

24 §

Virheellinen menettely ja toimesta pidättäminen

Jos luottamushenkilön voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen toimeensa rikokseen tai muutoin menetelleen siinä velvolluuksiensa vastaisesti, valtuusto voi, sen jälkeen kun luottamushenkilöä on kuultu, tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi pidättää hänet toimestaan taikka kieltää häntä hoitamasta tehtäviään tai joitakin niistä. Tästä voi väliaikaisesti, kunnes asia on valtuustossa käsitelty, päättää valtuuston puheenjohtaja. Mil-

loin kysymyksessä on taloudellinen väärinkäyttö tai muu tahallinen törkeä velvollisuuksien vastainen menettely, asia on viipymättä saatettava tuomioistuimen käsiteltäväksi, jollei teko tai laiminlyönti ole merkitykseltään vähäinen.

25 §

Esteellisyys

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja muu jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintomenettelylain (598/82) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähisukulaistaan tai sellaiseen sanotun momentin mukaan rinnastettavaa henkilöä. Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan osallistuessa 64 §:n 3 momentin nojalla kunnanhallituksen kokoukseen häneen sovelletaan, mitä seuraavassa 2 momentissa säädetään.

Muiden luottamushenkilöiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylain 10 §:ssä on säädetty, seuraavin poikkeuksin:

1) 10 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei tee luottamushenkilöä esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen;

2) 10 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta, milloin luottamushenkilö on valittu kohdassa tarkoitettuun tehtävään kunnan edustajana; ja
3) 10 §:n 1 momentin 6 kohtaa ei sovelleta.

25 a §

Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen puheenjohtajan ja muun jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja voi toimittaa kutsun varajäsenelle. Varajäsenen kutsumisesta valtuutelle säädetään 46 §:ssä.

Milloin sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai sanotun asian käsitte-
lyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

27 §

Päätöksentekojärjestys

Kunnanvaltuuston kokouksessa puheenjohtaja esittelee asiat. Kunnan muun toimielimen kokouksessa asiat käsitellään kunnan viranhaltijan esittelystä, jollei johtosäännössä ole määrätty, että asiat esittelee puheenjohtaja. Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella. Tämän jälkeen puheenjohtajan on julistettava keskustelu päättyneeksi.

30 §

Kokouksen julkisuus

Kunnanhallituksen ja lautakunnan kokoukset eivät ole julkisia, ellei kunnanhallitus tai lautakunta jonkin kokouksen tai asian osalta toisin päättä.

34 §

Kunnan ilmoitukset

Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne julkisten kuulutusten ilmoitus-
taululla siten kuin erikseen on säädetty. Tarpeen vaatiessa ilmoitukset saatetaan tiedoksi muullakin tavalla sen mukaan kuin kunnanval-

tuusto tai sen hyväksymien perusteiden nojalla kunnan asianomainen viranomainen päättää.

58 a §

Ohjeet kunnan edustajille

Kunnanhallituksen tulee antaa kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimi-
missä sekä kuntien edustajainkokouksissa edustaville henkilöille samoin kuin kuntainlii-
tojen liittovaltuustojen jäsenille tarpeelliset oh-
jeet kannan ottamisesta käsiteltäviin kysymyk-
siin.

61 §

Toimivallan siirtäminen

Kunnanhallituksen jaostolle, puheenjohta-
jalle ja muulle jäsenelle sekä kunnanjohtajalle, apulaiskunnanjohtajalle ja muulle kunnanhal-
lituksen alaiselle viranhaltijalle voidaan kun-
nanhallituksen johtosäännössä ja 11 §:n 1 mo-
mentissa mainitussa muussa säännössä tai tak-
sassa antaa valta ratkaista kunnanhallitukselle
kuuluvia säännössä tai taksassa mainittavia
asioita, joiden taloudellinen tai muu merkitys
ei ole sellainen, että asian käsittelemistä kun-
nanhallituksen kokouksessa on pidettävä tar-
peellisenä. Asiat, jotka koskevat esityksen te-
kemistä kunnanvaltuustolle tai 59 §:n sovelta-
mista, on kuitenkin aina kunnanhallituksen
käsiteltävä.

Päätöksestä, jonka luottamushenkilö tai vi-
ranhaltija 1 momentin nojalla tekee, on pidet-
tävä pöytäkirjaa, jollei pöytäkirja päätöksen
luonteen johdosta ole tarpeeton. Päätöksiin ja
pöytäkirjaan sovelletaan, mitä 27 §:n 6 mo-
mentissa ja 32 §:ssä on säädetty.

63 §

*Asian siirtäminen kunnanhallituksen
käsiteltäväksi*

Kunnanhallitus tai sen puheenjohtaja taikka
kunnanjohtaja tai apulaiskunnanjohtaja voi
siirtää lautakunnan tai johtokunnan päättä-
män asian kunnanhallituksen käsiteltäväksi.
Siirtämisen on tapahduttava johtosäännössä
määrätyssä ajassa, kuitenkin viimeistään sen
ajan kuluessa, jossa valitus päätöksestä on
tehtävä. Kunnanhallitus voi kumota siirretystä
asiasta tehdyn päätöksen tai muuttaa sitä taik-
ka palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

65 §

Esitykset ja lausunnot muille kuin kunnan viranomaisille

Kunnan viranomaisten aloitteet, esitykset ja lausunnot muille kuin kunnan viranomaisille on toimitettava niille kunnanhallituksen välityksin, jollei tätä asian vähäisen merkityksen johdosta ole pidettävä tarpeettomana tai johtosäännössä ole toisin määrätty.

71 §

Jaostot

Lautakunnassa voi sen johtosäännön nojalla olla jaostoja. Niitä voidaan asettaa myös käsittelemään kunnan eri osa-alueita koskevia lautakunnan asioita ja tällöin valita lautakuntaan myös lisäjäseniä.

Jaostossa voi muuna jäsenenä kuin puheenjohtajana olla myös lautakunnan varajäsen ja 1 momentissa tarkoitettussa osa-aluejaostossa lautakunnan lisäjäsen. Vara- ja lisäjäsenet eivät kuitenkaan saa olla jaostossa enemmistönä. Lisäjäsenen kotipaikan tulee olla asianomaisella kunnan osa-alueella, jollei johtosäännössä ole toisin määrätty. Jaostosta ja lisäjäsenestä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä lautakunnasta ja jäsenestä on säädetty.

71 a §

Toimivallan siirtäminen

Jaostolle, lautakunnan tai jaoston puheenjohtajalle ja jäsenelle sekä lautakunnan alaiselle viranhaltijalle voidaan johtosäännössä taikka 11 §:n 1 momentissa mainitussa muussa säännössä tai taksassa antaa valta ratkaista lautakunnalle kuuluvia säännössä tai taksassa mainittavia asioita, joiden taloudellinen tai muu merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä lautakunnan kokouksessa on pidettävä tarpeellisenä. Esityksen tekeminen asiasta, jonka ratkaiseminen kuuluu kunnanvaltuustolle, on kuitenkin aina lautakunnan käsiteltävä.

Päätökseen, jonka luottamushenkilö tai viranhaltija 1 momentin nojalla tekee, sovelletaan vastaavasti 61 §:n 2 momentin säännöstä.

74 §

Virat ja viranhaltijat

Vakinaisten viranhaltijoiden ja virkojen väli-aikaisten hoitajien lisäksi kunnalla voi olla tilapäisiä viranhaltijoita, jotka otetaan kunnan palvelukseen enintään vuodeksi kerrallaan.

75 §

Viranhaltijoiden asema

Viranhaltijan esteellisyydestä on voimassa, mitä on säädetty hallintomenettelylain 10 §:ssä. Mainitun 10 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei kuitenkaan tee viranhaltijaa esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen.

77 §

Virheellinen menettely ja virantoimituksesta pidättäminen

Jos viranhaltija on tahallaan tai huolimattomuudesta menetellyt virheellisesti tai laiminlyönyt tehtävänsä, häneltä on vaadittava selitys ja, jollei oikaisua muutoin saada aikaan, asiasta on ilmoitettava kunnanhallitukselle tai, mikäli kysymys on kunnanjohtajasta tai apulaiskunnanjohtajasta, kunnanvaltuustolle.

Viranhaltijan virantoimituksesta pidättämiseen sovelletaan vastaavasti, mitä 24 §:n 2 momentissa on säädetty, kuitenkin niin, että valtuuston sijasta muiden viranhaltijoiden kuin kunnanjohtajan ja apulaiskunnanjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kunnanhallitus ja että se, mitä on sanottu tutkimuksesta ja oikeudenkäynnistä, koskee myös kurinpitomenettelyä.

80 §

Talousarvio sekä tulot ja menot

Talousarvioon on otettava varainhoitovuoden menot ja tulot. Talousarvion menoja koskeva osa jakautuu valtuuston päättämiin eri määrärahoihin, joihin luetaan myös siirtomäärärahat ja siirrot rahastoihin. Lainanotosta ja lainojen lyhennyksistä otetaan talousarvioon vain näiden erotus. Talousarvioon on lisäksi otettava viimeistä edellisen varainhoitovuoden

tilinpäätöksen osoittama ylijäämä tulona ja alijäämä menona.

Talousarvion menojen ja tulojen on oltava tasapainossa.

81 §

Kunnallisvero

Se määrä, joka talousarvion muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen kattamiseen, kootaan kunnallisverona.

Kunnallisverosta on säädetty erikseen.

86 §

Rahastot

Kunnalla on oltava veroäyrin hinnan vaihtelujen tasoittamista varten verontasausrahasto.

Kunnalla tulee myös olla kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi käyttörahasto, jonka pääoma on riittävä.

Kunnanvaltuuston päätöksellä kunnalle voidaan perustaa muitakin rahastoja.

Valtuuston on hyväksyttävä rahastolle sääntö, jossa määrätään rahaston tarkoituksesta ja kartuttamisesta, sen varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä sekä rahaston muusta hoidosta.

87 §

Lainanotto

Lainanotosta kunnalle päättää kunnanvaltuusto.

Kunnanhallitukselle tai sen jaostolle taikka kunnanhallituksen alaiselle viranhaltijalle voidaan antaa johtosäännössä valta ottaa lainaa kunnalle valtuuston talousarviossa tai erikseen tekemällä päätöksellä asettamissa rajoissa.

88 §

Määrätarkoitukseen lahjana tai testamentilla saatu omaisuus

Kunnan lahjana tai testamentin nojalla määrättyyn tarkoitukseen käytettäväksi saaman omaisuuden hoidossa saadaan poiketa lahjakirjan tai testamentin määräyksistä, jos se olosuhteiden muuttumisen johdosta tai muusta syystä on katsottava tarpeelliseksi. Milloin omaisuuden käyttäminen tarkoitukseensa on mahdotonta tai ilmeisesti hyödytöntä, saadaan omaisuus ottaa tai luovuttaa muuhun alkupeleistä tarkoitusta vastaavaan käyttöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä päättää kunnanvaltuusto.

90 §

Rahatoimi ja laskentatoimi

Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan rahatointa ja laskentatointa. Niihin kuuluvia tehtäviä voidaan johtosäännössä määrätä lautakunnille ja johtokunnille.

Kunnan tuloista ja menoista sekä varoista ja veloista on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa hyvää kirjanpitoa noudattaen.

Kultakin varainhoitovuodelta on seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä laadittava tilinpäätös, joka käsittää talousarvion toteutumisvertailun ja taseen. Tilinpäätös on saatettava kunnanvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään syyskuun aikana.

92 §

Tilintarkastajat

Vaalikelpoisia tilintarkastajaksi eivät ole kunnanhallituksen jäsen eikä häneen hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentissa mainitussa suhteessa oleva henkilö, ei myöskään kunnanhallituksen alainen kunnan keskushallinnon viranhaltija tai pysyväisluonteisessa työsopimussuhteessa oleva työntekijä.

93 §

Tilintarkastajien tehtävät ja niiden suorittaminen

Tilintarkastajalla on sen estämättä, mitä on säädetty eräiden tietojen ja asiakirjojen salassa pitämisestä, oikeus saada myös tietoja asiakirjasta tai nähtäväkseen asiakirja, joka on pidettävä salassa, jos hän katsoo, että tämä on tarpeen tilintarkastustehtävän suorittamiseksi.

96 §

Muistutusten käsittely

Kunnanvaltuuston tulee päättäessään tilinpäätöksen hyväksymisestä päättää myös siitä, onko tilintarkastajien kertomuksessa tehdyn muistutuksen johdosta ryhdyttävä kunnan edun valvomiseksi toimenpiteisiin tilivelvollista vastaan, vai annetaanko muistutuksen raueta.

Sama koskee hallintoa tarkastamaan asetetun valiokunnan kertomuksessa tehtyä muistutusta.

Tilivelvollisella tarkoitetaan luottamushenkilöä ja viranhaltijaa. Tilivelvolliseksi ei kuitenkaan lueta valtuutettua eikä tilintarkastajaa.

Jollei muistutuksen johdosta ole 24 tai 77 §:n nojalla nostettava tilivelvollista vastaan syytetä tuomioistuimessa tai syytetä muutoin päätetä nostettavaksi, muistutukseen perustuva korvausvaatimus on tehtävä lääninoikeudelle kolmen vuoden kuluessa siitä, kun kertomus, jossa muistutus on tehty, on esitetty valtuustolle. Lääninoikeus voi velvoittaa tilivelvollisen korvaamaan vahingon, jonka hän on virheelleen tai laiminlyönnillään kunnalle aiheuttanut. Jos korvausvaatimusta ei ole tehty lääninoikeudelle mainitussa ajassa, kunnan oikeus saada tilivelvolliselta korvaus on menetetty, mikäli korvausvelvollisuus ei aiheudu rikoksesta, joka ei ole vähäinen. Vaatimus on tällöin esitettävä yleisessä tuomioistuimessa. Korvausvelvollisuus määräytyy vahingonkorvauslain (412/74) mukaan.

102 §

Säännösten soveltaminen

Kunnanosalvautuudesta on soveltuvien osin vastaavasti voimassa, mitä 26 §:n 1 momentissa, 30 §:n 1 momentissa, 32 §:n 1 momentissa sekä 36, 39, 42—49, 51 ja 52 §:ssä on säädetty kunnanvaltuutuksesta. Mitä 22 §:n 2 momentissa on säädetty valtuutetusta, koskee myös kunnanosalvautuuden jäsentä. Hänestä on voimassa, mitä 25 §:n 2 momentissa on säädetty. Sovellettaessa 48 §:ää kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja apulaiskunnanjohtajalla katsotaan kuitenkin olevan vain oikeus, mutta ei velvollisuutta, olla saapuvilla kunnanosalvautuuden kokouksessa.

104 §

Yhteislautekunta ja -johtokunta

Edellä 1 momentissa tarkoitettun lautakunnan tai johtokunnan pöytäkirja on, milloin se asetetaan yleisesti nähtäväksi, pidettävä 32 §:n mukaisella tavalla nähtävänä kaikissa kunnissa, jotka ovat sopimuksessa osallisina.

122 §

Kuntainliiton toimielimet

Kuntainliiton hallintoa hoitaa liittohallitus, johon liittovaltuusto valitsee toimikaudekseen jäsenet ja kullekin näistä henkilökohtaisen varajäsenen. Liittovaltuusto valitsee jäsenten joukosta liittohallitukselle puheenjohtajan sekä yhden tai kaksi varapuheenjohtajaa.

123 §

Vaalikelpoisuus kuntainliiton luottamustoimiin

Vaalikelpoisia kuntainliiton luottamustoimiin ovat henkilöt, jotka ovat vaalikelpoisia kuntainliiton jäsenkunnan luottamustoimiin 17 §:n mukaan, eivät kuitenkaan 40 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitut henkilöt eivätkä, lukuun ottamatta toimikuntaa, saman kuntainliiton viranhaltijat tai pysyväisluonteisessa työsopimussuhteessa olevat työntekijät.

Liittohallituksen jäsenet taikka heihin hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua suhteessa olevat henkilöt eivät ole vaalikelpoisia kuntainliiton tilintarkastajaksi.

129 §

Päätösten saattaminen yleisesti tiedoksi

Liittohallituksen pöytäkirjasta on voimassa, mitä 1 momentissa on säädetty. Siitä on lähetettävä jokaisen jäsenkunnan kunnanhallitukselle jäljennös. Lautakunnan ja johtokunnan pöytäkirja on pidettävä 1 momentin mukaisesti nähtävänä, jos niin on perussäännössä tai johtosäännössä määrätty taikka sanottu toimielin tai sen puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi, ja sama koskee vastaavasti pöytäkirjaa päätöksestä, jonka luottamushenkilö tai viranhaltija on hänelle uskotun ratkaisuvallan nojalla tehnyt liittohallitukselle taikka lauta- tai johtokunnalle kuuluvassa asiassa.

131 §

Muutokset kuntainliiton hallintoon ja talouteen

Olenaisia muutoksia kuntainliiton hallintoon tai talouteen taikka sen toimintaan muu-

toin ei saa tehdä, elleivät muutosta koskevaa päätöstä kannata liittovaltuustossa jäsenet, jotka edustavat vähintään kahta kolmannelta valtuuston kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

134 §

Kuntaa koskevien säännösten soveltaminen kuntainliitossa

Kuntainliitosta on soveltuvien osin vastaavasti voimassa, mitä kunnasta on säädetty 6 §:ssä, 7 §:n 1 ja 2 momentissa, 8, 9, 11—13 ja 18—25 a §:ssä, 26 §:n 2 momentissa, 27—31 §:ssä, 32 §:n 3 momentissa, 33, 35, 37, 42—44 ja 46—53 §:ssä, 55 §:n 2 momentissa, 58, 58 a ja 59—68 §:ssä, 69 §:n 1 momentissa, 70, 71, 71 a ja 72—80 §:ssä, 82 §:n 1 ja 3 momentissa, 83 §:ssä, 86 §:n 2—4 momentissa, 87—91 §:ssä, 92 §:n 1 ja 3 momentissa, 93—97 §:ssä ja 103 §:n 1 momentissa. Siitä poiketen, mitä 25 §:n 2 momentin 2 kohdassa on säädetty, kaikki hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut henkilöt ovat esteellisiä. Kuntainliittojen keskinäiseen yhteistoimintaan sovelletaan myös 104 §:n yhteislautakuntaa ja -johtokuntaa koskevia säännöksiä, jolloin pykälän 2 momenttia sovelletaan siten, että nähtävänä pitämisen tulee tapahtua kaikissa asianomaisten kuntainliittojen jäsenkunnissa.

Mitä 9 §:ssä on säädetty kunnanhallituksen johtosäännöstä, saadaan jättää soveltamatta. Sovellettaessa 50 §:n säännöstä lasketaan päätöksen tekoon vaadittava määräänemmistö liittovaltuuston saapuvilla olevien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä. Mitä 58 §:n 5 momentissa on säädetty kunnanjohtajasta, sovelletaan liittohallituksen puheenjohtajaan. Säännöstä 80 §:n 3 momentissa ylijäämän tai alijäämän ottamisesta talousarvioon ei sovelleta. Mitä 86 §:n 2 momentissa on säädetty käyttörahostosta, saadaan jättää soveltamatta. Määräajoista, joita tarkoitetaan 67 §:ssä, 82 §:n 1 momentissa, 90 §:n 3 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa, on määrättävä perussäännössä tai liittohallituksen johtosäännössä.

135 §

Kunnan viranomaisen päätöksen alistaminen

Milloin kunnan viranomaisen päätös on alistettava valtion viranomaisen vahvistettavaksi,

päätöstä koskeva pöytäkirjanote on siinä taroituksessa lähetettävä alistusviranomaiselle.

136 §

Kuntien edustajainkokouksen ja kuntainliiton viranomaisen päätöksen alistaminen

Kuntainliiton viranomaisen päätös alisteetaan, milloin alistusviranomaisena on lääninhallitus, sen läänin lääninhallitukselle, jossa kuntainliitolla on kotipaikka.

Muutoin alistamisessa noudatetaan, mitä 135 §:ssä on säädetty.

137 §

Alistuksen käsitteleminen

Milloin alistus on jätetty tutkittavaksi ottamatta tai päätös vahvistamatta, päätöksen tehnyt viranomainen saa valittaa tästä. Sama oikeus on kunnanvaltuuston puolesta kunnanhallituksella ja kuntien edustajainkokouksen puolesta sen puheenjohtajalla tai 116 §:n 2 momentissa mainitulla toimikunnalla sekä liittovaltuuston puolesta liittohallituksella.

140 §

Valitus yhteislautakunnan tai -johtokunnan sekä edustajainkokouksen ja kuntainliiton viranomaisen päätöksestä

Edellä 104 §:n 1 momentissa tarkoitetun lautakunnan tai johtokunnan päätökseen saa 139 §:n 2 momentin nojalla hakea muutosta myös sopimuksessa osallisena olevan muun kunnan jäsen. Kuntainliittojen yhteislautakunnan tai -johtokunnan päätöksestä saa vastavasti valittaa myös sopimuksessa osallisena olevan kuntainliiton jäsenkunnan jäsen.

146 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätöstä asiassa, joka voidaan siirtää kunnanhallituksen tai liittohallituksen käsiteltäväksi, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin on selvinnyt, ettei asiaa siirretä. Jos päätös on sellainen, että se asian luonteesta tai

kiireellisyydestä johtuen on heti pantava täytäntöön, tai jos siirtämiseen oikeutetulta viranomaiselta on saatu lupa täytäntöönpanemiseen, päätös saadaan kuitenkin panna täytäntöön.

151 §

Kunnanosalvaltuuston valitseminen

Siitä poiketen, mitä 99 §:n 2 momentissa on säädetty, valitaan kunnanosalhallintoa varten vuoden 1992 loppuun kestäväksi toimikaudeksi kunnanosalvaltuusto kunnanvaltuuston toimittamalla vaalilla.

153 §

Kunnat, joissa ei ole kunnanjohtajaa

Kunnassa, jossa ei ole kunnanjohtajan virkaa, se on perustettava. Kunnanvaltuusto voi kuitenkin enintään valtuutettujen toimikaudeksi kerrallaan lykätä viran perustamista tai pitää sen sivuvirkana, milloin tätä on kunnan asu-

kasluvun vähäisyyden takia tai muusta erityisestä syystä pidettävä perusteltuna. Kunnassa ei sinä aikana voi olla apulaiskunnanjohtajan virkaa.

156 §

Muissa laeissa olevien säännösten soveltaminen

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä kaupungeista ei sovelleta 3 §:n 2 momentin nojalla perustettuun uuteen kaupunkiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 lukuunottamatta 92 §:n 2 momenttia ja 123 §:n 2 momenttia, jotka tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 19 .

Edellä 96 §:n 3 momentissa säädettyä kolmen vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan korvausvaatimuksiin, jotka perustuvat kunnanvaltuustolle tämän lain tultua voimaan esitettyihin muistutuksiin.

Helsingissä 19 päivänä tammikuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sisäasiainministeri *Jarmo Rantanen*

Laki

kunnallislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 10 päivänä joulukuuta 1976 annetun kunnallislain (953/76) 112 §,

muutetaan 11 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 momentti, 25 §, 27 §:n 1 momentti, 30 §:n 2 momentti, 34 §, 61 §, 63 §:n 1 momentti, 65 ja 71 §, 74 §:n 2 momentti, 77 §, 80 §:n 2 ja 3 momentti, 81 §, 86—88 §, 90 §, 92 §:n 2 momentti, 96 §, 102 §:n 1 momentti, 104 §:n 2 momentti, 122 §:n 2 momentti, 123 §, 129 §:n 3 momentti, 131 § ja 134 §:n 1 ja 2 momentti, 135 §:n otsikko ja 1 momentti, 136 §:n otsikko sekä 2 ja 3 momentti, 137 §:n 3 momentti, 140 §:n otsikko, 146 §:n 2 momentti, 151 § ja 153 §, minkä ohella 15 §:n 3 momentin sekä 24 §:n otsikon ja 3 momentin ruotsinkielinen sanamuoto muutetaan,

sellaisina kuin niistä ovat 25, 71 ja 77 § osittain muutettuna 5 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla (388/81), 61 §, 63 §:n 1 momentti, 92 §:n 2 momentti ja 123 § mainituissa laissa, 81 § 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (527/82), 86 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, 122 a § 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetussa laissa (529/86) 134 §:n 1 momentti muutettuna edellä mainitulla 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetulla lailla ja 2 momentti edellä mainitulla 5 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla sekä 151 § 7 päivänä syyskuuta 1984 annetussa laissa (659/84), sekä

lisätään lakiin uusi 25 a, 58 a ja 71 a §, 75 §:ään uusi 3 momentti, 93 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 140 §:ään uusi 2 momentti ja 156 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

11 §

Päätösvallan siirtäminen

Mitä 1 momentissa on sanottu, ei koske:

1) asioita, joista valtuuston laissa olevan nimenomaisen säännöksen mukaan on päätettävä;

2) asioita, joissa päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistö;

3) kiinteän omaisuuden luovuttamista, rakennustonttia ja rakennuslainsäädännöllä järjestettyä asiaa lukuun ottamatta; sekä

4) lainan ottamista tai uudistamista taikka sen maksujen pidentämistä.

24 §

Virheellinen menettely ja toimesta pidättäminen

Jos voidaan todennäköisin perustein epäillä, että luottamushenkilö on hukannut varoja tai

Ehdotus

11 §

Päätösvallan siirtäminen

Mitä 1 momentissa on sanottu, ei koske:

1) asioita, joista valtuuston laissa olevan nimenomaisen säännöksen mukaan on päätettävä;

2) asioita, joissa päätöksen tekemiseen vaaditaan määräenemmistön kannatus; *eikä*

3) kiinteän omaisuuden luovuttamista, rakennustonttia ja rakennuslainsäädännöllä järjestettyä asiaa lukuun ottamatta.

24 §

Virheellinen menettely ja toimesta pidättäminen

Jos luottamushenkilön voidaan todennäköisin perustein epäillä *syyllystyneen toimeensa*

Voimassa oleva laki

syyllystynyt epärehellisyyteen taikka muutoin tahallaan menetellyt toimestaan törkeästi velvollisuuksiensa vastaisesti, valtuusto voi pidättää hänet toimestaan taikka kieltää häntä hoitamasta tehtäviään tai joitakin niistä, kunnes tuomioistuim on lopullisesti ratkaissut asian. Asia on tällöin saatettava viipymättä tuomioistuimen käsiteltäväksi. Pidättämisestä voi väliaikaisesti, kunnes asia on valtuustossa käsitelty, päättää valtuuston puheenjohtaja.

25 §

Esteellisyys ja este

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja muu jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä, hänen puolisoaan tai henkilöä, joka perintökaaren (40/65) 1—4 luvun säännösten mukaan voi periä hänet, taikka tällaisen henkilön puolisoa. Muiden luottamushenkilöiden esteellisyydestä on soveltuvien osin voimassa, mitä tuomarin esteellisyydestä on säädetty.

Puheenjohtajan ja muun jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja voi toimittaa kutsun varajäsenelle. Valtuutetuista on säädetty 46 §:ssä.

Milloin sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai sanotun asian käsitelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

Ehdotus

rikokseen tai muutoin menetelleen siinä velvollisuuksiensa vastaisesti, valtuusto voi, sen jälkeen kun luottamushenkilöä on kuultu, tutkimuksen tai oikeudenkäynnin ajaksi pidättää hänet toimestaan taikka kieltää häntä hoitamasta tehtäviään tai joitakin niistä. Tästä voi väliaikaisesti, kunnes asia on valtuustossa käsitelty, päättää valtuuston puheenjohtaja. Milloin kysymyksessä on taloudellinen väärinkäytös tai muu tahallinen törkeä velvollisuuksien vastainen menettely, asia on viipymättä saatettava tuomioistuimen käsiteltäväksi, jollei teko tai laiminlyönti ole merkitykseltään vähäinen.

25 §

Esteellisyys

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja muu jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintomenettelylain (598/82) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähisukulaistaan tai sellaiseen sanotun momentin mukaan rinnastettavaa henkilöä. Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan osallistuessa 64 §:n 3 momentin nojalla kunnanhallituksen kokoukseen häneen sovelletaan, mitä seuraavassa 2 momentissa säädetään.

Muiden luottamushenkilöiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylain 10 §:ssä on säädetty, seuraavin poikkeuksin:

1) 10 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei tee luottamushenkilöä esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen;

2) 10 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta, milloin luottamushenkilö on valittu kohdassa tarkoitettuun tehtävään kunnan edustajana; ja

3) 10 §:n 1 momentin 6 kohtaa ei sovelleta.

25 a §

Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen puheenjohtajan ja muun jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja voi toimittaa kutsun vara-

Voimassa oleva laki

27 §

Päätöksentekojärjestys

Kunnanvaltuuston ja kunnan muun toimielimen kokouksessa käsiteltävästä asiasta on varattava tilaisuus keskustella, kun se on esitelty. Tämän jälkeen puheenjohtajan on julistettava keskustelu päättyneeksi.

30 §

Kokouksen julkisuus

Kunnanhallituksen kokoukset eivät ole julkisia, ellei kunnanhallitus jonkin kokouksen tai asian osalta toisin päättä.

34 §

Kunnan ilmoitukset

Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne julkisten kuulutusten ilmoitus-
taululla siten kuin erikseen on säädetty.

Kunnanvaltuusto voi päättää, että kunnan ilmoitukset tai jotkin niistä saatetaan tiedoksi muullakin tavalla.

Ehdotus

27 §

Päätöksentekojärjestys

Kunnanvaltuuston kokouksessa puheenjohtaja esittelee asiat. Kunnan muun toimielimen kokouksessa asiat käsitellään kunnan viranhaltijan esittelystä, jollei johtosäännössä ole määrätty, että asiat esittelee puheenjohtaja. Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella. Tämän jälkeen puheenjohtajan on julistettava keskustelu päättyneeksi.

30 §

Kokouksen julkisuus

Kunnanhallituksen ja lautakunnan kokoukset eivät ole julkisia, ellei kunnanhallitus tai lautakunta jonkin kokouksen tai asian osalta toisin päättä.

34 §

Kunnan ilmoitukset

Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne julkisten kuulutusten ilmoitus-
taululla siten kuin erikseen on säädetty. Tarpeen vaatiessa ilmoitukset saatetaan tiedoksi muullakin tavalla sen mukaan kuin kunnanvaltuusto tai sen hyväksymien perusteiden nojalla kunnan asianomainen viranomainen päättää.

58 a §

Ohjeet kunnan edustajille

Kunnanhallituksen tulee antaa kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätöiden hallintoelimi-
missä sekä kuntien edustajainkokouksissa edustaville henkilöille samoin kuin kuntainlii-
tojen liittovaltuustojen jäsenille tarpeelliset oh-
jeet kannan ottamisesta käsiteltäviin kysymyk-
siin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

61 §

Toimivallan siirtäminen

Kunnanhallituksen jaostolle, puheenjohtajalle ja muulle jäsenelle sekä kunnanjohtajalle, apulaiskunnanjohtajalle ja muulle kunnanhallituksen alaiselle viranhaltijalle voidaan kunnanhallituksen johtosäännössä ja 11 §:n 1 momentissa mainitussa muussa säännössä tai taksassa antaa valta ratkaista kunnanhallitukselle kuuluvia vähemmän tärkeitä säännössä tai taksassa mainittavia asioita, ei kuitenkaan asioita, jotka koskevat esityksen tekemistä kunnanvaltuustolle tai sen päätöksen täytäntöön panemista.

Päätöksistä, jotka luottamushenkilö tai viranhaltija 1 momentin nojalla tekee, on pidettävä pöytäkirjaa. Päätöksiin ja pöytäkirjaan sovelletaan, mitä 27 §:n 6 momentissa ja 32 §:ssä on säädetty.

63 §

Asian siirtäminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi

Kunnanhallitus tai sen puheenjohtaja taikka kunnanjohtaja tai apulaiskunnanjohtaja voi siirtää lautakunnan tai johtokunnan päättämän asian kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Kunnanhallitus voi tällöin kumota lautakunnan tai johtokunnan päätöksen tai muuttaa sitä taikka palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

65 §

Esitykset ja lausunnot valtion viranomaisille

Kunnan muun viranomaisen kuin kunnanhallituksen esitykset ja lausunnot valtion viranomaisille on toimitettava niille kunnanhallituksen välityksellä, jollei ohje- tai johtosäännössä ole toisin määrätty.

61 §

Toimivallan siirtäminen

Kunnanhallituksen jaostolle, puheenjohtajalle ja muulle jäsenelle sekä kunnanjohtajalle, apulaiskunnanjohtajalle ja muulle kunnanhallituksen alaiselle viranhaltijalle voidaan kunnanhallituksen johtosäännössä ja 11 §:n 1 momentissa mainitussa muussa säännössä tai taksassa antaa valta ratkaista kunnanhallitukselle kuuluvia säännössä tai taksassa mainittavia asioita, joiden taloudellinen tai muu merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä kunnanhallituksen kokouksessa on pidettävä tarpeellisenä. Asiat, jotka koskevat esityksen tekemistä kunnanvaltuustolle tai 59 §:n soveltamista, on kuitenkin aina kunnanhallituksen käsiteltävä.

Päätöksestä, jonka luottamushenkilö tai viranhaltija 1 momentin nojalla tekee, on pidettävä pöytäkirjaa, jollei pöytäkirja päätöksen luonteen johdosta ole tarpeeton. Päätöksiin ja pöytäkirjaan sovelletaan, mitä 27 §:n 6 momentissa ja 32 §:ssä on säädetty.

63 §

Asian siirtäminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi

Kunnanhallitus tai sen puheenjohtaja taikka kunnanjohtaja tai apulaiskunnanjohtaja voi siirtää lautakunnan tai johtokunnan päättämän asian kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Siirtämisen on tapahduttava johtosäännössä määrättyssä ajassa, kuitenkin viimeistään sen ajan kuluessa, jossa valitus päätöksestä on tehtävä. Kunnanhallitus voi kumota siirretystä asiasta tehdyn päätöksen tai muuttaa sitä taikka palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

65 §

Esitykset ja lausunnot muille kuin kunnan viranomaisille

Kunnan viranomaisten aloitteet, esitykset ja lausunnot muille kuin kunnan viranomaisille on toimitettava niille kunnanhallituksen välityksin, jollei tätä asian vähäisen merkityksen johdosta ole pidettävä tarpeettomana tai johtosäännössä ole toisin määrätty.

Voimassa oleva laki

71 §

Jaostot ja toimivallan siirtäminen

Laissa säädettyssä lautakunnassa voi sen ohjesäännön tai, jos sitä ei ole lautakunnalle hyväksyttävä, sen johtosäännön nojalla sekä muussa lautakunnassa sen johtosäännön nojalla olla jaostoja. Jaoston muuna jäsenenä kuin puheenjohtajana voi olla myös lautakunnan varajäsen. Varajäsenet eivät kuitenkaan saa olla jaostossa enemmistönä. Jaostosta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä lautakunnasta on säädetty.

Jaostolle, lautakunnan tai jaoston puheenjohtajalle ja jäsenelle sekä lautakunnan alaiselle viranhaltijalle voidaan ohje- ja johtosäännössä taikka 11 §:n 1 momentissa mainitussa muussa säännössä tai taksassa antaa valta ratkaista lautakunnalle kuuluvia vähemmän tärkeitä säännössä mainittavia asioita. Lautakunnan kokouksessa on kuitenkin käsiteltävä esityksen tekeminen asiasta, jonka ratkaiseminen kuuluu kunnanvaltuustolle.

Päätöksistä, jotka luottamushenkilö tai viranhaltija 2 momentin nojalla tekee, on pidettävä pöytäkirjaa. Päätöksiin ja pöytäkirjaan sovelletaan, mitä 27 §:n 6 momentissa ja 32 §:ssä on säädetty.

Ehdotus

71 §

Jaostot

Lautakunnassa voi sen johtosäännön nojalla olla jaostoja. Niitä voidaan asettaa myös käsittelemään kunnan eri osa-alueita koskevia lautakunnan asioita ja tällöin valita lautakuntaan myös lisäjäseniä.

Jaostossa voi muuna jäsenenä kuin puheenjohtajana olla myös lautakunnan varajäsen ja 1 momentissa tarkoitettussa osa-aluejaostossa lautakunnan lisäjäsen. Vara- ja lisjäsenet eivät kuitenkaan saa olla jaostossa enemmistönä. Lisjäsenen kotipaikan tulee olla asianomaisella kunnan osa-alueella, jollei johtosäännössä ole toisin määrätty. Jaostosta ja lisjäsenestä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä lautakunnasta ja jäsenestä on säädetty.

71 a §

Toimivallan siirtäminen

Jaostolle, lautakunnan tai jaoston puheenjohtajalle ja jäsenelle sekä lautakunnan alaiselle viranhaltijalle voidaan johtosäännössä taikka 11 §:n 1 momentissa mainitussa muussa säännössä tai taksassa antaa valta ratkaista lautakunnalle kuuluvia säännössä tai taksassa mainittavia asioita, joiden taloudellinen tai muu merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä lautakunnan kokouksessa on pidettävä tarpeellisena. Esityksen tekeminen asiasta, jonka ratkaiseminen kuuluu kunnanvaltuustolle, on kuitenkin aina lautakunnan käsiteltävä.

Päätökseen, jonka luottamushenkilö tai viranhaltija 1 momentin nojalla tekee, sovelletaan vastaavasti 61 §:n 2 momentin säännöstä.

Voimassa oleva laki

74 §

Virat ja viranhaltijat

Vakinaisten viranhaltijoiden ja virkojen väli-
aikaisten hoitajien lisäksi kunnalla voi olla
tilapäisiä viranhaltijoita, jotka otetaan kunnan
palvelukseen enintään kalenterivuodeksi ker-
rallaan.

75 §

Viranhaltijoiden asema

77 §

*Virheellinen menettely ja virantoimituksesta
pidättäminen*

Milloin viranhaltija on tahallaan tai huoli-
mattomuudesta menetellyt virheellisesti tai lai-
minlyönyt tehtävänsä, *kunnanhallituksen* on
vaadittava häneltä selitys sekä, jos kysymys on
kunnanjohtajasta tai apulaiskunnanjohtajasta,
ilmoitettava asiasta kunnanvaltuustolle, jollei
oikaisua muutoin voida saada aikaan.

Jos viranhaltijan voidaan todennäköisin pe-
rustein epäillä syyllistyneen virkarikokseen tai
tekoon, jota on pidettävä viranhaltijalle sopi-
mattomana, kunnanhallitus voi, jollei rikos tai
teko ole vähäinen, viranhaltijaa kuultuaan pi-
dättää hänet virantoimituksesta tutkimuksen,
kurinpitomenettelyn tai oikeudenkäynnin ajak-
si taikka kieltää häntä sinä aikana hoitamasta
tehtäviään tai joitakin niistä. Milloin kysymyk-
sessä on varojen hukkaaminen tai epärehelli-
syys taikka muutoin tahallinen törkeä virkavel-
vollisuuksien vastainen menettely, asia on vii-
pymättä saatettava tuomioistuimen käsiteltä-
väksi.

Kunnanjohtajan ja apulaiskunnanjohtajan
osalta 2 momentissa tarkoitettusta asiasta päät-
tää kuitenkin kunnanvaltuusto. Toimenpiteestä
on tällöin ilmoitettava lääninhallitukselle.

Ehdotus

74 §

Virat ja viranhaltijat

Vakinaisten viranhaltijoiden ja virkojen väli-
aikaisten hoitajien lisäksi kunnalla voi olla
tilapäisiä viranhaltijoita, jotka otetaan kunnan
palvelukseen enintään *vuodeksi* kerrallaan.

75 §

Viranhaltijoiden asema

*Viranhaltijan esteellisyydestä on voimassa,
mitä on säädetty hallintomenettelylain
10 §:ssä. Mainitun 10 §:n 1 momentin 4 koh-
dassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei kui-
tenkaan tee viranhaltijaa esteelliseksi asiassa,
jossa kunta on asianosainen.*

77 §

*Virheellinen menettely ja virantoimituksesta
pidättäminen*

Jos viranhaltija on tahallaan tai huolimatto-
muudesta menetellyt virheellisesti tai laiminlyö-
nyt tehtävänsä, *häneltä* on vaadittava selitys
ja, *jollei oikaisua muutoin saada aikaan, asias-
ta on ilmoitettava kunnanhallitukselle tai, mi-
käli kysymys on kunnanjohtajasta tai apulais-
kunnanjohtajasta, kunnanvaltuustolle.*

*Viranhaltijan virantoimituksesta pidättämi-
seen sovelletaan vastaavasti, mitä 24 §:n 2
momentissa on säädetty, kuitenkin niin, että
valtuuston sijasta muiden viranhaltijoiden kuin
kunnanjohtajan ja apulaiskunnanjohtajan vi-
rantoimituksesta pidättämisestä päättää kun-
nanhallitus ja että se, mitä on sanottu tutki-
muksesta ja oikeudenkäynnistä, koskee myös
kurinpitomenettelyä.*

Voimassa oleva laki

80 §

Talousarvio sekä tulot ja menot

Talousarvioon on otettava varainhoitovuoden menot ja tulot. Menoihin luetaan myös käyttövaraus- ja siirtomäärärahat sekä siirrot rahastoihin ja poistot. Talousarvioon on lisäksi otettava viimeistä edellisen varainhoitovuoden tilinpäätöksen osoittama ylijäämä tai alijäämä taikka, jos ylijäämä tai alijäämä arvioituna oli otettu jo seuranneen varainhoitovuoden talousarvioon, arvioidun määrän oikaisemiseksi tarpeellinen erä.

Talousarviossa on osoitettava varat menojen suorittamiseen.

81 §

Kunnallisvero sekä verontasaus- ja käyttörahasto

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden kunnallisverona.

Kunnalla on oltava veroäyrin hinnan vaihteluiden tasoittamista varten verontasausrahasto. Rahaston säännön mukaisesti kunnanvaltuusto voi päättää varainhoitovuoden kunnallisveron korottamisesta rahaston kartuttamiseksi taikka rahaston varojen käyttämisestä veroäyrin hinnan vakaana pitämiseksi.

Kunnalla tulee olla kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi käyttörahasto, jonka pääoma on riittävä.

Kunnallisverosta on säädetty erikseen.

86 §

Rahastot

Kunnanvaltuuston päätöksellä kunnalle voidaan 81 §:n 2 ja 3 momentissa mainittujen rahastojen lisäksi perustaa myös muita rahastoja.

Valtuuston on hyväksyttävä rahastolle sääntö, jossa määrätään rahaston tarkoituksesta ja kartuttamisesta, sen varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä sekä rahaston muusta hallinnosta.

Rahaston tulot ja menot saa rahastoon tai rahastosta tehtäviä siirtoja lukuun ottamatta jättää talousarvion ulkopuolelle.

Ehdotus

80 §

Talousarvio sekä tulot ja menot

Talousarvioon on otettava varainhoitovuoden menot ja tulot. *Talousarvion menoja koskeva osa jakautuu valtuuston päättämiin eri määrärahoihin, joihin luetaan myös siirtomäärärahat ja siirrot rahastoihin. Lainanotosta ja lainojen lyhennyksistä otetaan talousarvioon vain näiden erotus.* Talousarvioon on lisäksi otettava viimeistä edellisen varainhoitovuoden tilinpäätöksen osoittama ylijäämä tulona ja alijäämä menona.

Talousarvion menojen ja tulojen on oltava tasapainossa.

81 §

Kunnallisvero

Se määrä, joka talousarvion muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen kattamiseen, kootaan kunnallisverona.

Kunnallisverosta on säädetty erikseen.

86 §

Rahastot

Kunnalla on oltava veroäyrin hinnan vaihtelujen tasoittamista varten verontasausrahasto.

Kunnalla tulee myös olla kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi käyttörahasto, jonka pääoma on riittävä.

Kunnanvaltuuston päätöksellä kunnalle voidaan perustaa muitakin rahastoja.

Valtuuston on hyväksyttävä rahastolle sääntö, jossa määrätään rahaston tarkoituksesta ja kartuttamisesta, sen varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä sekä rahaston muusta hoidosta.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

87 §

*Määrätarkoitukseen lahjana tai testamentilla
saatu omaisuus*

Sellaisen omaisuuden hoitamisessa ja käyttämisessä, jonka kunta on saanut lahjana tai testamentin nojalla käytettäväksi määrättyyn tarkoitukseen, on noudatettava, mitä lahjakirjassa tai testamentissa on määrätty.

Milloin se olosuhteiden muuttumisen johdosta tai muusta syystä on katsottava tarpeelliseksi, saadaan 1 momentissa tarkoitetusta omaisuudesta muodostetun rahaston hoidossa poiketa lahjakirjan tai testamentin määräyksistä. Jos rahaston käyttäminen edelleen sille määrättyyn tarkoitukseen on mahdotonta taikka varojen vähäisyyden takia tai muutoin ilmeisesti hyödytöntä, saadaan rahaston tarkoitusta muuttaa tai rahasto yhdistää toiseen rahastoon, jolloin yhdistetylle rahastolle on tarpeen mukaan määrättävä uusi tarkoitus, taikka rahasto lakkauttaa. Rahaston uusi tarkoitus ei saa olennaisesti erota alkuperäisestä tarkoituksesta tai yhdistettävien rahastojen tarkoituksista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä päättää kunnanvaltuusto. Päätös on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Mitä 2 ja 3 momentissa on säädetty, koskee soveltuvin osin myös muuta 1 momentissa tarkoitettua irtainta omaisuutta.

88 §

*Lahjana tai testamentilla saatua kiinteä
omaisuutta tai etuutta koskevan päätöksen
alistaminen*

Kunnanvaltuuston päätös sellaisen kiinteän omaisuuden tai kiinteää omaisuutta koskevan etuuden luovuttamisesta tai panttaamisesta, jonka kunta on lahjana tai testamentin nojalla saanut määrättyyn tarkoitukseen käytettäväksi, taikka sopimuksesta tai muusta oikeustoimesta, josta aiheutuu kunnalla tähän omaisuuden tai etuuteen olevan oikeuden supistuminen tai muunlainen muuttuminen, on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

87 §

Lainanotto

Lainanotosta kunnalle päättää kunnanvaltuusto.

Kunnanhallitukselle tai sen jaostolle taikka kunnanhallituksen alaiselle viranhaltijalle voidaan antaa johtosäännössä valta ottaa lainaa kunnalle valtuuston talousarviossa tai erikseen tekemällä päätöksellä asettamissa rajoissa.

88 §

*Määrätarkoitukseen lahjana tai testamentilla
saatu omaisuus*

Kunnan lahjana tai testamentin nojalla määrättyyn tarkoitukseen käytettäväksi saaman omaisuuden hoidossa saadaan poiketa lahjakirjan tai testamentin määräyksistä, jos se olosuhteiden muuttumisen johdosta tai muusta syystä on katsottava tarpeelliseksi. Milloin omaisuuden käyttäminen tarkoitukseensa on mahdotonta tai ilmeisesti hyödytöntä, saadaan omaisuus ottaa tai luovuttaa muuhun alkupeleistä tarkoitusta vastaavaan käyttöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä päättää kunnanvaltuusto.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

90 §

Rahatoimi ja laskentatoimi

Kunnan rahatoimen hoito on kunnanhallituksen asiana. Siihen kuuluvia tehtäviä voidaan ohje- tai johtosäännössä uskoa lautakuntien ja johtokuntien hoidettaviksi.

Kunnanhallituksen tulee huolehtia myös kunnan laskentatoimesta. Kunnan tuloista ja menoista sekä varoista ja veloista on pidettävä kirjaa.

Kultakin varainhoitovuodelta on laadittava tilinpäätös. Se on saatettava kunnanvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden lokakuussa.

92 §

Tilintarkastajat

Vaalikelpoisia tilintarkastajiksi eivät ole kunnanhallituksen jäsen eikä hänen sellainen sukulaisensa tai omaisensa, josta on mainittu 25 §:n 1 momentissa, eikä myöskään 55 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan viranhaltija tai työntekijä.

93 §

Tilintarkastajien tehtävät ja niiden suorittaminen

96 §

Tilimuistutuksen käsittely

Kunnanvaltuuston asiana on päättää, onko tilintarkastajien kertomuksessa tehdyn muistutuksen johdosta ryhdyttävä kunnan edun valvomiseksi toimenpiteisiin tilivelvollista vastaan vai annetaanko muistutuksen raueta. Sama

90 §

Rahatoimi ja laskentatoimi

Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan rahatointa ja laskentatointa. Niihin kuuluvia tehtäviä voidaan johtosäännössä määrätä lautakunnille ja johtokunnille.

Kunnan tuloista ja menoista sekä varoista ja veloista on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa hyvää kirjanpitoa noudattaen.

Kultakin varainhoitovuodelta on seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä laadittava tilinpäätös, joka käsittää talousarvion toteutumisvertailun ja taseen. Tilinpäätös on saatettava kunnanvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään syyskuun aikana.

92 §

Tilintarkastajat

Vaalikelpoisia tilintarkastajaksi eivät ole kunnanhallituksen jäsen eikä häneen hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentissa mainitussa suhteessa oleva henkilö, ei myöskään kunnanhallituksen alainen kunnan keskushallinnon viranhaltija tai pysyväisluonteisessa työsopimussuhteessa oleva työntekijä.

93 §

Tilintarkastajien tehtävät ja niiden suorittaminen

Tilintarkastajalla on sen estämättä, mitä on säädetty eräiden tietojen ja asiakirjojen salassa pitämisestä, oikeus saada myös tietoja asiakirjasta tai nähtäväkseen asiakirja, joka on pidettävä salassa, jos hän katsoo, että tämä on tarpeen tilintarkastustehtävän suorittamiseksi.

96 §

Muistutusten käsittely

Kunnanvaltuuston tulee päättäessään tilinpäätöksen hyväksymisestä päättää myös siitä, onko tilintarkastajien kertomuksessa tehdyn muistutuksen johdosta ryhdyttävä kunnan edun valvomiseksi toimenpiteisiin tilivelvollista

Voimassa oleva laki

koskee hallintoa tarkastamaan asetetun valiokunnan kertomuksessa tehtyä muistutusta.

Tilivelvollisella tarkoitetaan luottamushenkilöä tai viranhaltijaa:

1) joka päättää kunnan menoa tai tuloa koskevasta toimenpiteestä tai ottaa osaa sellaisen päätöksen tekemiseen;

2) joka hyväksyy maksettavaksi menon tai kunnalle vastaanotettavaksi tulon;

3) jonka hallussa on rahavaroja tai muuta kunnan omaisuutta; taikka

4) jonka tehtävänä on valvoa kunnan taloudellisia etuja, varojen hoitoa tai tilinpitoa.

Tilivelvolliseksi ei kuitenkaan lueta valtuutettua eikä tilintarkastajaa.

Jollei muistutuksen johdosta ole 24 tai 77 §:n nojalla nostettava tilivelvollista vastaan syytettyä tuomioistuimessa tai syytettyä muutoin päätettyä nostettavaksi, muistutukseen perustuva korvausvaatimus on tehtävä lääninoikeudelle kahden vuoden kuluessa siitä kun kertomus, jossa muistutus on tehty, on esitetty valtuustolle. Lääninoikeus voi velvoittaa tilivelvollisen korvaamaan vahingon, jonka hän on virheelleen tai laiminlyönnillään kunnalle aiheuttanut. Jos korvausvaatimusta ei ole tehty lääninoikeudelle mainitussa ajassa, kunnan oikeus saada tilivelvolliselta korvaus on menetetty, mikäli korvausvelvollisuus ei aiheudu rikoksesta, joka ei ole vähäinen. Vaatimus on tällöin esitettävä yleisessä tuomioistuimessa.

Tässä pykälässä säädetty korvausvelvollisuus määräytyy vahingonkorvauslain (412/74) mukaan.

102 §

Säännösten soveltaminen

Kunnanosalvautuudesta on soveltuvin osin vastaavasti voimassa, mitä 26 §:n 1 momentissa, 30 §:n 1 momentissa, 32 §:n 1 momentissa sekä 36, 39, 42—49, 51 ja 52 §:ssä on säädetty kunnanvaltuutetusta. Mitä 22 §:n 2 momentissa on säädetty valtuutetusta, koskee myös kunnanosalvautuuston jäsentä. Hänestä on voimassa, mitä 25 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä on säädetty. Sovellettaessa 48 §:ää kunnanhallituksen puheenjohtajalla, kunnanjohtajalla ja apulaiskunnanjohtajalla katsotaan kuitenkin olevan vain oikeus, mutta ei velvollisuutta, olla saapuvilla kunnanosalvautuuston kokouksessa.

Ehdotus

vastaan, vai annetaanko muistutuksen raueta. Sama koskee hallintoa tarkastamaan asetetun valiokunnan kertomuksessa tehtyä muistutusta.

Tilivelvollisella tarkoitetaan luottamushenkilöä ja viranhaltijaa. Tilivelvolliseksi ei kuitenkaan lueta valtuutettua eikä tilintarkastajaa.

Jollei muistutuksen johdosta ole 24 tai 77 §:n nojalla nostettava tilivelvollista vastaan syytettyä tuomioistuimessa tai syytettyä muutoin päätettyä nostettavaksi, muistutukseen perustuva korvausvaatimus on tehtävä lääninoikeudelle kolmen vuoden kuluessa siitä, kun kertomus, jossa muistutus on tehty, on esitetty valtuustolle. Lääninoikeus voi velvoittaa tilivelvollisen korvaamaan vahingon, jonka hän on virheelleen tai laiminlyönnillään kunnalle aiheuttanut. Jos korvausvaatimusta ei ole tehty lääninoikeudelle mainitussa ajassa, kunnan oikeus saada tilivelvolliselta korvaus on menetetty, mikäli korvausvelvollisuus ei aiheudu rikoksesta, joka ei ole vähäinen. Vaatimus on tällöin esitettävä yleisessä tuomioistuimessa. Korvausvelvollisuus määräytyy vahingonkorvauslain (412/74) mukaan.

102 §

Säännösten soveltaminen

Kunnanosalvautuudesta on soveltuvin osin vastaavasti voimassa, mitä 26 §:n 1 momentissa, 30 §:n 1 momentissa, 32 §:n 1 momentissa sekä 36, 39, 42—49, 51 ja 52 §:ssä on säädetty kunnanvaltuutetusta. Mitä 22 §:n 2 momentissa on säädetty valtuutetusta, koskee myös kunnanosalvautuuston jäsentä. Hänestä on voimassa, mitä 25 §:n 2 momentissa säädetty. Sovellettaessa 48 §:ää kunnanhallituksen puheenjohtajalla, kunnanjohtajalla ja apulaiskunnanjohtajalla katsotaan kuitenkin olevan vain oikeus, mutta ei velvollisuutta, olla saapuvilla kunnanosalvautuuston kokouksessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

104 §

Yhteislautakunta ja -johtokunta

Edellä 1 momentissa tarkoitettu järjestely on sellaisen lautakunnan tai johtokunnan osalta, joka kunnassa lain nojalla tulee olla, mahdollinen vain, jos siihen ei ole estettä lautakuntaa tai johtokuntaa koskevien erityisten säännösten mukaan. Järjestelyyn vaaditaan tällaisen lautakunnan tai johtokunnan kysymyksessä ollessa asianomaisen keskusviraston tai, jos sitä ei ole, ministeriön hyväksyminen. Milloin lääninhallituksen asiana sanottujen säännösten mukaan on valvoa hallintoa lautakunnan tai johtokunnan toimialalla, hyväksymisestä päättää kuitenkin lääninhallitus.

112 §

Ohjeet edustajille

Kunnanhallituksen tulee antaa kunnan edustajille tarpeelliset ohjeet kannan ottamisesta edustajainkokouksessa käsiteltäviin kysymyksiin.

122 §

Kuntainliiton toimielimet

Kuntainliiton hallintoa hoitaa liittohallitus, johon liittovaltuusto valitsee toimikaudekseen jäsenet ja kullekin näistä henkilökohtaisen varajäsenen. Liittovaltuusto määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

123 §

Vaalikelpoisuus toimielimiin

Vaalikelpoisia kuntainliiton toimielimiin ovat henkilöt, jotka ovat vaalikelpoisia kuntainliiton jäsenkunnan luottamustoimiin 17 §:n mukaan, eivät kuitenkaan 40 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitut henkilöt eivätkä, lukuun ottamatta toimikuntaa, saman kuntainliiton viranhaltijat tai pysyväisluonteisessa työsuhteessa olevat työntekijät.

Liittohallituksen jäsenet taikka heidän sellaiset sukulaisensa tai omaisensa, joista on mai-

104 §

Yhteislautakunta ja -johtokunta

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna lautakunnan tai johtokunnan pöytäkirja on, milloin se asetetaan yleisesti nähtäväksi, pidettävä 32 §:n mukaisella tavalla nähtävänä kaikissa kunnissa, jotka ovat sopimuksessa osallisina.

112 §

(kumotaan)

122 §

Kuntainliiton toimielimet

Kuntainliiton hallintoa hoitaa liittohallitus, johon liittovaltuusto valitsee toimikaudekseen jäsenet ja kullekin näistä henkilökohtaisen varajäsenen. Liittovaltuusto valitsee jäsenten joukosta liittohallitukselle puheenjohtajan sekä yhden tai kaksi varapuheenjohtajaa.

123 §

Vaalikelpoisuus
kuntainliiton luottamustoimiin

Vaalikelpoisia kuntainliiton luottamustoimiin ovat henkilöt, jotka ovat vaalikelpoisia kuntainliiton jäsenkunnan luottamustoimiin 17 §:n mukaan, eivät kuitenkaan 40 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitut henkilöt eivätkä, lukuun ottamatta toimikuntaa, saman kuntainliiton viranhaltijat tai pysyväisluonteisessa työsuhteessa olevat työntekijät.

Liittohallituksen jäsenet taikka heihin hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentissa tarkoite-

Voimassa oleva laki

nittu 25 §:n 1 momentissa, ja 1 momentissa tarkoitetut viranhaltijat ja työntekijät eivät ole vaalikelpoisia kuntainliiton tilintarkastajiksi.

129 §

Päätösten saattaminen yleisesti tiedoksi

Liittohallituksen sekä lautakunnan ja johtokunnan pöytäkirja on pidettävä 1 ja 2 momentissa mainituin tavoin nähtävänä, milloin niin on perussäännössä tai ohje- tai johtosäännössä määrätty taikka sanottu toimitella tai sen puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Sama koskee vastaavasti pöytäkirjaa päätöksestä, jonka luottamushenkilö tai viranhaltija on hänelle uskotun päätösvallan nojalla tehnyt liittohallitukselle taikka lautakunnalle tai johtokunnalle kuuluvassa asiassa.

131 §

Kuntainliiton hallinnon ja talouden perusteiden muuttaminen

Sellaisia muutoksia kuntainliiton hallintoon tai talouteen taikka sen toimintaan muutoin, jotka merkitsevät olennaista poikkeamista kuntainliiton perustamista koskevasta suunnitelmasta, ei saa tehdä, elleivät sitä kannata liittovaltuustossa jäsenet, jotka edustavat vähintään kahta kolmannelta valtuuston kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

134 §

Kuntaa koskevien säännösten soveltaminen kuntainliitossa

Kuntainliitosta on soveltuvin osin vastaavasti voimassa, mitä kunnasta on säädetty 6 §:ssä, 7 §:n 1 ja 2 momentissa, 8, 9, 11—13 ja 18—25 §:ssä, 26 §:n 2 momentissa, 27—31, 33, 35, 37, 42—44 ja 46—53 §:ssä, 55 §:n 2 momentissa, 58—68 §:ssä, 69 §:n 1 momentissa, 70—80 §:ssä, 82 §:n 1 ja 3 momentissa, 83 ja 86—91 §:ssä, 92 §:n 1 ja 3 momentissa, 93—97 §:ssä ja 103 §:n 1 momentissa. Kuntainliittojen keskinäiseen yhteistoimintaan sovelletaan myös 104 §:n yhteislautakuntaa ja -johtokuntaa koskevaa säännöstä. Lisäksi sovelletaan

Ehdotus

tussa suhteessa olevat henkilöt eivät ole vaalikelpoisia kuntainliiton tilintarkastajaksi.

129 §

Päätösten saattaminen yleisesti tiedoksi

Liittohallituksen pöytäkirjasta on voimassa, mitä 1 momentissa on säädetty. Siitä on lähetettävä jokaisen jäsenkunnan kunnanhallitukselle jäljennös. Lautakunnan ja johtokunnan pöytäkirja on pidettävä 1 momentin mukaisesti nähtävänä, jos niin on perussäännössä tai johtosäännössä määrätty taikka sanottu toimitella tai sen puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi, ja sama koskee vastaavasti pöytäkirjaa päätöksestä, jonka luottamushenkilö tai viranhaltija on hänelle uskotun ratkaisuvallan nojalla tehnyt liittohallitukselle taikka lauta- tai johtokunnalle kuuluvassa asiassa.

131 §

Muutokset kuntainliiton hallintoon ja talouteen

Olennaisia muutoksia kuntainliiton hallintoon tai talouteen taikka sen toimintaan muutoin ei saa tehdä, elleivät muutosta koskevaa päätöstä kannata liittovaltuustossa jäsenet, jotka edustavat vähintään kahta kolmannelta valtuuston kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

134 §

Kuntaa koskevien säännösten soveltaminen kuntainliitossa

Kuntainliitosta on soveltuvin osin vastaavasti voimassa, mitä kunnasta on säädetty 6 §:ssä, 7 §:n 1 ja 2 momentissa, 8, 9, 11—13 ja 18—25 a §:ssä, 26 §:n 2 momentissa, 27—31 §:ssä, 32 §:n 3 momentissa, 33, 35, 37, 42—44 ja 46—53 §:ssä, 55 §:n 2 momentissa, 58, 58 a ja 59—68 §:ssä, 69 §:n 1 momentissa, 70, 71, 71 a ja 72—80 §:ssä, 82 §:n 1 ja 3 momentissa, 83 §:ssä, 86 §:n 2—4 momentissa, 87—91 §:ssä, 92 §:n 1 ja 3 momentissa, 93—97 §:ssä ja 103 §:n 1 momentissa. Siitä poiketen, mitä 25 §:n 2 momentin 2 kohdassa

Voimassa oleva laki

vastaavasti, mitä 112 §:ssä on säädetty kuntien edustajainkokouksesta.

Mitä 9 §:ssä on säädetty kunnanhallituksen johtosäännöstä, saadaan jättää soveltamatta. Sovellettaessa 50 §:n säännöstä lasketaan päätöksen tekoon vaadittava määräenemmistö liittovaltuuston saapuvilla olevien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä. Mitä 58 §:n 5 momentissa on säädetty kunnanjohtajasta, sovelletaan liittohallituksen puheenjohtajaan. Säännöstä 80 §:n 2 momentissa ylijäämän tai alijäämän ottamisesta talousarvioon ei sovelleta. Määräasioista, joita tarkoitetaan 67 §:ssä, 82 §:n 1 momentissa, 90 §:n 3 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa, on määrättävä perussäännössä.

Ehdotus

on säädetty, kaikki hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut henkilöt ovat esteellisiä. Kuntainliittojen keskinäiseen yhteistoimintaan sovelletaan myös 104 §:n yhteislautakuntaa ja -johtokuntaa koskevia säännöksiä, jolloin pykälän 2 momenttia sovelletaan siten, että nähtävänä pitämisen tulee tapahtua kaikissa asianomaisten kuntainliittojen jäsenkunnissa.

Mitä 9 §:ssä on säädetty kunnanhallituksen johtosäännöstä, saadaan jättää soveltamatta. Sovellettaessa 50 §:n säännöstä lasketaan päätöksen tekoon vaadittava määräenemmistö liittovaltuuston saapuvilla olevien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä. Mitä 58 §:n 5 momentissa on säädetty kunnanjohtajasta, sovelletaan liittohallituksen puheenjohtajaan. Säännöstä 80 §:n 3 momentissa ylijäämän tai alijäämän ottamisesta talousarvioon ei sovelleta. Mitä 86 §:n 2 momentissa on säädetty käyttörahastosta, saadaan jättää soveltamatta. Määräajoista, joita tarkoitetaan 67 §:ssä, 82 §:n 1 momentissa, 90 §:n 3 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa, on määrättävä perussäännössä tai liittohallituksen johtosäännössä.

135 §

Kunnanvaltuuston päätöksen alistaminen

Milloin kunnanvaltuuston päätös lain mukaan on alistettava valtion viranomaisen vahvistettavaksi, kunnanhallituksen asiana on toimittaa alistaminen sekä siinä tarkoituksessa lähettää päätöstä koskeva pöytäkirjanote ja lausuntonsa alistusviranomaiselle.

135 §

Kunnan viranomaisen päätöksen alistaminen

Milloin kunnan viranomaisen päätös on alistettava valtion viranomaisen vahvistettavaksi, päätöstä koskeva pöytäkirjanote on siinä tarkoituksessa lähetettävä alistusviranomaiselle.

136 §

Kuntien edustajainkokouksen ja liittovaltuuston päätöksen alistaminen

Liittovaltuuston päätös alistetaan sen läänin lääninhallitukselle, jossa kuntainliitolla on kotipaikka.

Muutoin alistamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 135 §:ssä on säädetty.

136 §

Kuntien edustajainkokouksen ja kuntainliiton viranomaisen päätöksen alistaminen

Kuntainliiton viranomaisen päätös alistetaan, milloin alistusviranomaisena on lääninhallitus, sen läänin lääninhallitukselle, jossa kuntainliitolla on kotipaikka.

Muutoin alistamisessa noudatetaan, mitä 135 §:ssä on säädetty.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

137 §

Alistuksen käsitteleminen

— — — — —
 Milloin alistus on jätetty tutkittavaksi ottamatta tai päätös vahvistamatta, kunnanvaltuusto tai kunnanhallitus saa valittaa tästä. Sama koskee vastaavasti kuntien edustajainkokouksen puheenjohtajaa, 116 §:n 2 momentissa mainittua toimikuntaa sekä liittovaltuustoa ja liittohallitusta.

140 §

Valitus edustajainkokouksen ja kuntainliiton viranomaisen päätöksestä

— — — — —

146 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

— — — — —
 Päätöstä asiassa, joka voidaan siirtää kunnanhallituksen tai liittohallituksen käsiteltäväksi, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin on selvinnyt, ettei asiaa siirretä.

151 §

Kunnanosavaltuuston valitseminen

Siitä poiketen, mitä 99 §:n 2 momentissa on säädetty, valitaan kunnanosahallintoa varten vuoden 1988 loppuun kestäväksi toimikaudeksi kunnanosavaltuusto kunnanvaltuuston toimitamalla vaalilla.

137 §

Alistuksen käsitteleminen

— — — — —
 Milloin alistus on jätetty tutkittavaksi ottamatta tai päätös vahvistamatta, päätöksen tehnyt viranomainen saa valittaa tästä. Sama oikeus on kunnanvaltuuston puolesta kunnanhallituksella ja kuntien edustajainkokouksen puolesta sen puheenjohtajalla tai 116 §:n 2 momentissa mainitulla toimikunnalla sekä liittovaltuuston puolesta liittohallituksella.

140 §

Valitus yhteislautakunnan tai -johtokunnan sekä edustajainkokouksen ja kuntainliiton viranomaisen päätöksestä

— — — — —
 Edellä 104 §:n 1 momentissa tarkoitetun lautakunnan tai johtokunnan päätökseen saa 139 §:n 2 momentin nojalla hakea muutosta myös sopimuksessa osallisena olevan muun kunnan jäsen. Kuntainliittojen yhteislautakunnan tai -johtokunnan päätöksestä saa vastavasti valittaa myös sopimuksessa osallisena olevan kuntainliiton jäsenkunnan jäsen.

146 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

— — — — —
 Päätöstä asiassa, joka voidaan siirtää kunnanhallituksen tai liittohallituksen käsiteltäväksi, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin on selvinnyt, ettei asiaa siirretä. Jos päätös on sellainen, että se asian luonteesta tai kiireellisyydestä johtuen on heti pantava täytäntöön, tai jos siirtämiseen oikeutetulta viranomaiselta on saatu lupa täytäntöönpanemiseen, päätös saadaan kuitenkin panna täytäntöön.

151 §

Kunnanosavaltuuston valitseminen

Siitä poiketen, mitä 99 §:n 2 momentissa on säädetty, valitaan kunnanosahallintoa varten vuoden 1992 loppuun kestäväksi toimikaudeksi kunnanosavaltuusto kunnanvaltuuston toimitamalla vaalilla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

153 §

Kunnat, joissa ei ole kunnanjohtajaa

Kunnassa, jossa *tämän lain tullessa* voimaan ei ole kunnanjohtajan virkaa, on perustettava kunnanjohtajan virka viimeistään 1 päivästä tammikuuta 1978 lukien. Lääninhallitus voi hakemuksesta enintään valtuutettujen toimikaudeksi kerrallaan myöntää luvan pitää kunnanjohtajan virkaa sivuvirkana tai lykkäystä viran perustamisessa, milloin tätä on kunnan asukasluvun vähäisyyden takia tai muusta syystä pidettävä perusteltuna. Kunnassa ei sinä aikana voi olla apulaiskunnanjohtajan virkaa.

156 §

Muissa laeissa olevien säännösten soveltaminen

153 §

Kunnat, joissa ei ole kunnanjohtajaa

Kunnassa, jossa ei ole kunnanjohtajan virkaa, se on perustettava. *Kunnanvaltuusto* voi kuitenkin enintään valtuutettujen toimikaudeksi kerrallaan lykätä viran perustamista tai pitää sen sivuvirkana, milloin tätä on kunnan asukasluvun vähäisyyden takia tai muusta erityisestä syystä pidettävä perusteltuna. Kunnassa ei sinä aikana voi olla apulaiskunnanjohtajan virkaa.

156 §

Muissa laeissa olevien säännösten soveltaminen

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä kaupungeista ei sovelleta 3 §:n 2 momentin nojalla perustettuun uuteen kaupunkiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 lukuunottamatta 92 §:n 2 momenttia ja 123 §:n 2 momenttia, jotka tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 19 .

Edellä 96 §:n 3 momentissa säädettyä kolmen vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan korvausvaatimuksiin, jotka perustuvat kunnanvaltuustolle tämän lain tultua voimaan esitettyihin muistutuksiin.

